

Prva knjiga o Kraljevima

¹ Kralj David bijaše ostario i odmakao u godinama; premda su ga pokrivali mnogim pokrivačima, nije se mogao ugrijati. ² Tada mu rekoše njegove sluge: “Trebalo bi potražiti za gospodara mladu djevojku koja bi dvorila kralja i služila mu: kad bude spavala na njegovu krilu, to će ugrijati kralja gospodara.” ³ Potražiše, dakle, lijepu djevojku po svoj zemlji izraelskoj; i nađoše Abišagu Šunamku te je dovedoše kralju. ⁴ Djevojka je bila izvanredno lijepa; njegovala je kralja i služila mu, ali je on ne upozna. ⁵ Uto se Adonija, sin Hagitin, pooholi i pomisli: “Ja ću biti kralj!” Zato nabavi sebi kola i konjanika i pedeset ljudi koji su išli pred njim. ⁶ Njegov ga otac za svoga života nikad nije ukorio niti ga kad upitao: “Zašto tako činiš?” Bio je, osim toga, stasit i lijep, a mati ga rodila poslije Abšaloma. ⁷ On se dogovarao s Joabom, sinom Sarvijinim, i sa svećenikom Ebjatarom, pa se obojica priključiše Adoniji. ⁸ Ali svećenik Sadok i Jojadin sin Benaja, prorok Natan, Šimej i Rei i junaci Davidovi ne pristadoše uz Adoniju. ⁹ Jednom nakla Adonija ovaca, volova i tovljene teladi za žrtvu kod Zoheledskog kamena, blizu izvora Rogela, te pozva svu svoju braću, sinove kraljeve, i sve Judejce u kraljevoj službi; ¹⁰ ali ne pozva proroka Natana, ni Benaje, ni ostalih junaka, a ni svoga brata Salomona. ¹¹ Tada reče

Natan Bat-Šebi, majci Salomonovoj: “Zar nisi čula da je Adonija, sin Hagitin, postao kraljem, a da David, naš gospodar, o tome i ne zna? ¹² Dođi da te savjetujem kako bi mogla spasiti život svoj i svoga sina Salomona. ¹³ Hajde, otiđi kralju Davidu i reci mu: 'Zar se nisi ti, gospodaru moj kralju, zakleo svojoj službenici govoreći: Tvoj sin Salomon kraljevat će poslije mene, i on će sjediti na mome prijestolju! Kako sada Adonija posta kraljem?' ¹⁴ I dok ti budeš ondje i razgovorala se s kraljem, doći ću ja za tobom i potvrditi tvoje riječi.” ¹⁵ Bat-Šeba ode kralju u odaje - a on je bio vrlo star i Abišaga Šunamka služila mu. ¹⁶ Pokloni mu se Bat-Šeba i pade ničice pred kraljem, a kralj upita: “Što želiš?” ¹⁷ Ona mu odgovori: “Gospodaru, ti si se zakleo službenici svojoj Jahvom, Bogom svojim: 'Tvoj sin Salomon kraljevat će poslije mene, on će sjesti na moje prijestolje.' ¹⁸ A sada je, evo, Adonija postao kraljem, a ti, kralju, gospodaru moj, ništa o tome i ne znaš! ¹⁹ Naklao je on mnogo volova, tovljene teladi i ovaca za žrtvu i pozvao je sve sinove kraljeve, svećenika Ebjataru i vojskovođu Joaba, ali slugu tvoga Salomona nije pozvao. ²⁰ U tebe su sada, gospodaru moj i kralju, uprte oči svega Izraela da mu ti objaviš tko će te naslijediti na tvome prijestolju, kralju, gospodaru moj. ²¹ Inače, čim počine kralj, gospodar moj, kraj svojih otaca, ja i moj sin Salomon bit ćemo krivci.” ²² Dok je ona još govorila s kraljem, dođe prorok Natan. ²³ Javiše kralju: “Ovdje je prorok Natan.” On uđe kralju i pade ničice pred

njim. ²⁴ Natan reče: "Gospodaru moj i kralju, jesi li ti odredio: 'Adonija će kraljevati poslije mene i sjedit će na mome prijestolju?'" ²⁵ Jer evo danas je sišao i naklao volova, ugojene teladi i ovaca za žrtvu i pozvao je sve sinove kraljeve, vojskovođe i svećenika Ebjatara; eno ih gdje jedu i piju s njim i kliču: 'Živio kralj Adonija!' ²⁶ Ali mene, tvoga slugu, svećenika Sadoka, a ni Benaju, sina Jojadina, ni tvoga slugu Salomona nije pozvao. ²⁷ Zar se to dogodilo s voljom gospodara moga kralja, a da nisi obavijestio svoga vjernog sluge tko će biti nasljednik na prijestolju gospodara moga kralja?" ²⁸ Tada progovori David i reče: "Pozovite mi Bat-Šebu!" Ona dođe kralju i stupi preda nj. ²⁹ Kralj se tada zakle: "Tako mi Jahve živoga koji me izbavio iz svih nevolja! ³⁰ Danas ću ti ispuniti kako sam ti se zakleo Jahvom, Bogom Izraelovim: tvoj će sin Salomon kraljevati poslije mene, on će sjediti na mome prijestolju!" ³¹ Nato se nakloni Bat-Šeba licem do zemlje, pokloni se pred kraljem i reče: "Neka vječno živi gospodar moj kralj David!" ³² A kralj David reče: "Pozovite mi svećenika Sadoka, proroka Natana i Benaju, sina Jojadina." I dođoše oni pred kralja, ³³ a on im reče: "Uzmite sluge svoga gospodara sa sobom, posadite moga sina Salomona na moju mazgu i odvedite ga do Gihona. ³⁴ Ondje neka ga svećenik Sadok i prorok Natan pomažu za kralja nad Izraelom. Zatrubite tada i obznanite: 'Živio kralj Salomon!'" ³⁵ Zatim se uspnite amo s njim i neka uđe i sjedne na moje prijestolje i neka kraljuje mjesto mene, jer moja je volja: on neka

bude glava nad Izraelom i nad Judom.” ³⁶ Benaja, sin Jojadin, reče kralju: “Amen - tako neka bude! To je i riječ Jahve, Gospodara kraljeva! ³⁷ Kao što je Jahve bio s mojim gospodarem kraljem, tako neka bude i sa Salomonom! Neka uzvisi prijestolje njegovo još više nego prijestolje kralja Davida, gospodara moga!” ³⁸ Svećenik Sadok, prorok Natan, Jojadin sin Benaja, Kerećani i Pelećani siđoše i posadiše Salomona na kraljevu mazgu i odvedoše ga na Gihon. ³⁹ Svećenik Sadok donese iz Šatora rog s uljem i pomaza Salomona. Tada odjeknuše trube i sav narod povika: “Živio kralj Salomon!” ⁴⁰ I sav narod pođe za njim gore i sviraše puk u svirale i klicaše tako da se sva zemlja tresla. ⁴¹ Čuo to Adonija i svi njegovi uzvanici. Baš su bili pri kraju gozbe. I Joab je čuo trube pa upita: “Čemu ta buka u gradu?” ⁴² Dok je on još govorio, stiže Jonatan, sin svećenika Ebjatara, i Adonija mu reče: “Ti si valjan čovjek, zacijelo nosiš dobru vijest!” ⁴³ Jonatan odgovori: “Jest, naš gospodar, kralj David, učinio je Salomona kraljem! ⁴⁴ Kralj je poslao s njim svećenika Sadoka, proroka Natana i Jojadina sina Benaju, i Kerećane i Pelećane. Oni ga posadiše na kraljevu mazgu, ⁴⁵ i svećenik Sadok i prorok Natan pomazaše ga na Gihonu za kralja. Zatim su sišli radosno kličući, i sav je grad uzavreo; to je buka koju ste čuli. ⁴⁶ Još više: Salomon je već sjeo na kraljevsko prijestolje ⁴⁷ i došle su sluge kraljeve čestitati našem gospodaru kralju Davidu govoreći: 'Neka Bog tvoj proslavi ime

Salomonovo više od imena tvoga i prijestolje njegovo uzvisi više od tvoga.' Kralj se tada poklonio na svojoj postelji ⁴⁸ i ovako rekao: 'Neka je blagoslovljen Jahve, Bog Izraelov, koji mi dade danas da mogu vidjeti svojim očima jednoga od mojih kako sjedi na mome prijestolju.'" ⁴⁹ Svi uzvanici Adonijini, uplašeni, ustadoše od stola i razidoše se svaki svojim putem. ⁵⁰ Adonija pak, u strahu od Salomona, usta i ode te se uhvati za rogove žrtvenika. ⁵¹ Javiše Salomonu: "Gle, Adonija se uplašio kralja Salomona i eno se drži za rogove žrtvenika govoreći: 'Neka mi se danas kralj Salomon zakune da neće sluge svoga mačem pogubiti.'" ⁵² Salomon reče nato: "Ako se pokaže poštenim čovjekom, neće mu ni vlas s glave pasti na zemlju; a nađe li se u zlu, poginut će." ⁵³ Tada zapovjedi Salomon da ga odmaknu od žrtvenika; on dođe i pade ničice pred Salomonom, koji mu reče: "Pođi svome domu!"

2

¹ Kad su se dani Davidovi približavali svome svršetku, zapovjedi David svome sinu Salomonu: ² "Sada polazim na put sviju smrtnika. Ti budi hrabar i pokaži se čovjekom! ³ Slušaj naredbe Jahve, Boga svoga, idi njegovim stazama, drži se njegovih zakona, zapovijedi, naredaba i njegovih pouka, kako je napisano u Zakonu Mojsijevu, da bi uspio u svemu što poduzmeš i svagdje kamo se okreneš; ⁴ da bi Jahve ispunio svoje obećanje koje mi je dao: 'Ako sinovi tvoji budu pazili na svome putu, vjerno hodeći preda

mnom, svim srcem svojim i svom dušom svojom, uvijek će jedan od njih sjediti na prijestolju Izraelovu.' ⁵ I sam znaš što mi je učinio Joab, sin Sarvijin, kako je učinio obojici vojskovođa Izraelovih: Abneru, sinu Nerovu, i Amasi, sinu Jeterovu, kad ih je ubio i time prolio krv u miru kao u ratu te omastio krvlju pojas oko bokova svojih i obuću na nogama svojim. ⁶ Ti postupi po svom razboru i ne daj da mu sijeda kosa mirno počine u Podzemlju. ⁷ A sinovima Barzilaja Gileadana vrati ljubav: neka budu među onima koji jedu za tvojim stolom jer su mi pomogli kad sam bježao pred tvojim bratom Abšalomom. ⁸ Pred sobom imaš Šimeja, sina Gerina, Benjaminovca iz Bahurima, koji me užasnim kletvama proklinjao onoga dana kad sam bježao u Mahanajim. Ali mi je on sišao u susret na Jordan i zakleh mu se Jahvom: 'Neću te pogubiti mačem.' ⁹ Ali mu ti toga ne opraštaj, jer si čovjek razborit, i već ćeš znati kako treba da postupiš te mu sijedu kosu s krvlju u Podzemlje spremiš." ¹⁰ I potom počinu David kraj otaca svojih i bi pokopan u Davidovu gradu. ¹¹ David je kraljevaio nad Izraelom četrdeset godina: u Hebronu je kraljevaio sedam godina, u Jeruzalemu je kraljevaio trideset i tri godine. ¹² Salomon sjede na prijestolje Davida, svoga oca, i njegova se vlast veoma učvrsti. ¹³ Ali Adonija, sin Hagitin, dođe Bat-Šebi, majci Salomonovoj, i pade ničice pred njom. Ona ga upita: "Je li miroljubiv tvoj dolazak?" On odgovori: "Jest, miroljubiv je." ¹⁴ I nastavi: "Imam ti nešto reći."

Ona reče: “Govori.” ¹⁵ Tada će on: “Znaš i sama da je kraljevstvo pripadalo meni i da je sav Izrael očekivao da ću ja biti kralj. Ali mi je kraljevstvo izmaklo i pripalo je mome bratu, jer mu ga je Jahve namijenio. ¹⁶ Ja te sada samo jedno molim: nemoj me odbiti.” Ona reče: “Govori.” ¹⁷ A on nastavi: “Reci, molim te, kralju Salomonu - jer tebe neće odbiti - neka mi dade za ženu Abišagu Šunamku!” ¹⁸ A Bat-Šeba odgovori: “Dobro, govorit ću kralju o tebi.” ¹⁹ Kada dakle uđe Bat-Šeba kralju Salomonu da govori o Adoniji, ustade kralj i pođe joj u susret, pokloni se pred njom, zatim sjede na svoje prijestolje i zapovjedi te namjestiše sjedalicu za kraljicu majku, i ona mu sjede s desne strane. ²⁰ Tada mu reče: “Nešto bih zaiskala od tebe, nemoj me odbiti.” Kralj joj odgovori: “Traži, majko, jer te neću odbiti.” ²¹ Ona nastavi: “Neka se dade Abišaga Šunamka tvome bratu Adoniji za ženu.” ²² Kralj Salomon odgovori i reče svojoj majci: “Zašto tražiš Abišagu Šunamku za Adoniju? Traži odmah i kraljevstvo za njega! Jer on je moj stariji brat, a uz njega je svećenik Ebjatar i Joab, sin Sarvijin!” ²³ Tada se kralj Salomon zakle Jahvom: “Neka mi Bog učini ovo zlo i neka mi doda drugo ako Adonija nije to izrekao danas po cijenu svoga života! ²⁴ Živoga mi Jahve, koji me potvrdio i posadio na prijestolje oca moga Davida i koji mi je dao dom kako je obećao: još danas će Adonija umrijeti.” ²⁵ I kralj Salomon posla Benaju, sina Jojadina, koji ga udari te Adonija umrije. ²⁶ Svećeniku Ebjataru kralj zatim naredi:

“Idi u Anatot na svoj posjed. Zaslužio si smrt, ali te neću pogubiti danas jer si nosio Jahvin Kovčeg pred ocem mojim Davidom i podijelio si sve patnje s mojim ocem.” ²⁷ I Salomon isključi Ebjataru iz svećenstva Jahvina da tako ispuni Jahvinu riječ koju je izrekao protiv doma Elijeva u Šilu. ²⁸ Kada je glas stigao Joabu - Joab bijaše pristao uz Adoniju, premda se nije priključio Abšalomu - on uteče u Šator Jahvin i uhvati se za rogove žrtvenika. ²⁹ I dojaviše kralju Salomonu: “Joab je pobjegao u Šator Jahvin, eno ga pokraj žrtvenika.” Tada Salomon poruči Joabu: “Što se držiš žrtvenika?” Joab odgovori: “Uplašio sam se tebe i pobjegao sam pred Jahvu.” Tada Salomon naredi Benaji, sinu Jojadinu: “Idi i ubij ga!” ³⁰ Benaja ode u Šator Jahvin i reče Joabu: “Po naredbi kraljevoj: iziđi!” On odgovori: “Neću, želim ovdje umrijeti!” Benaja javi kralju: “Eto što mi je rekao Joab i što mi je odgovorio.” ³¹ Kralj mu reče: “Učini kako je rekao: ubij ga, zatim pokopaj. Tako ćeš danas skinuti s mene i doma oca moga nevinu krv koju je Joab prolio. ³² Jahve će učiniti da krv njegova padne na njegovu glavu, jer je ubio dva čovjeka pravednika i bolja od sebe; ubio ih je mačem bez znanja moga oca Davida: Abnera, sina Nerova, vođu vojske Izraelove, i Amasu, sina Jeterova, vojvodu judejskoga. ³³ Neka njihova krv padne na glavu Joaba i njegova potomstva do vijeka, a Davidu, njegovu potomstvu, vladalačkoj kući i prijestolju neka od Jahve bude trajan mir.” ³⁴ I ode Benaja, sin Jojadin, obori se na Joaba i

usmrti ga. Pokopali su Joaba u njegovu domu u pustinji. ³⁵ Mjesto njega postavi kralj na čelo vojske Benaju, sina Jojadina, a na mjesto Ebjataru postavi svećenika Sadoka. ³⁶ Salomon pozva Šimeja i reče mu: "Sagradi sebi kuću u Jeruzalemu: tu stanuj, i nikamo odatle ne izlazi. ³⁷ Onoga dana kad iziđeš i prijeđeš potok Kidron, znaj dobro da ćeš umrijeti. Krv tvoja na glavu tvoju." ³⁸ Šimej odgovori kralju: "Dobro. Kako moj gospodar kralj kaže, tako će učiniti sluga tvoj." I Šimej dugo življaše u Jeruzalemu. ³⁹ Ali poslije tri godine dogodi se te Šimeju pobjegoše dvojica slugu k Akišu, sinu Maakinu, kralju gatskom. I dojaviše Šimeju: "Eno ti slugu u Gat." ⁴⁰ Tada usta Šimej, osedla magarca i ode u Gat, k Akišu, da traži svoje sluge. I vratio se Šimej i doveo svoje sluge iz Gata. ⁴¹ I javiše Salomonu: "Šimej otišao iz Jeruzalema u Gat i vratio se." ⁴² Kralj pozva Šimeja i reče mu: "Nisam li ti se zakleo Jahvom i strogo te opomenuo: 'Onoga dana kad budeš izišao i pošao bilo kamo, znaj dobro da ćeš umrijeti!' A ti si mi tada odgovorio: 'Dobra je riječ koju sam čuo.'" ⁴³ Zašto nisi održao zakletvu Jahvinu i zapovijed koju sam ti dao?" ⁴⁴ Još reče kralj Šimeju: "Ti znaš sve zlo koje si učinio mome ocu Davidu. Tvoje je srce toga svjesno. Jahve neka učini da se tvoja zloća obori na tvoju glavu. ⁴⁵ A blagoslovljen je kralj Salomon, i prijestolje će Davidovo biti čvrsto pred Jahvom dovijeka." ⁴⁶ I zapovjedi kralj Benaji, sinu Jojadinu, te on

iziđe i udari Šimeja i tako Šimej umrije. Tako se učvrstilo kraljevstvo u ruci Salomonovoj.

3

¹ Salomon se sprijatelji s faraonom, kraljem egipatskim: oženi se kćerju faraonovom i uvede je u Davidov grad dokle ne dovrši gradnju svoga dvora, Hrama Jahvina i zidova oko Jeruzalema. ² Narod je pak prinosiso žrtve na uzvišicama, jer još nije bio sagrađen do toga vremena dom imenu Jahvinu. ³ A Salomon je ljubio Jahvu: ravnao se prema naredbama svoga oca Davida, samo je prinosiso klanice i kađenice na uzvišicama. ⁴ Kralj ode u Gibeon da prinese žrtvu, jer ondje bijaše najveća uzvišica. Salomon prinese tisuću paljenica na tom žrtveniku. ⁵ U Gibeonu se Jahve javi Salomonu noću u snu. Bog reče: "Traži što da ti dadem." ⁶ Salomon odgovori: "Veoma si naklon bio svome sluzi Davidu, mome ocu, jer je hodio pred tobom u vjernosti, pravednosti i poštenju srca svoga; i sačuvao si mu tu veliku milost i dao si da jedan od njegovih sinova sjedi na njegovu prijestolju. ⁷ Sada, o Jahve, Bože moj, ti si učinio kraljem slugu svoga na mjesto moga oca Davida, a ja sam još sasvim mlad te još ne znam vladati. ⁸ Tvoj je sluga usred naroda koji si izabrao; naroda brojnog, koji se ne da izbrojiti ni popisati. ⁹ Podaj svome sluzi pronicavo srce da može suditi tvom narodu, razlikovati dobro od zla, jer tko bi mogao upravljati tvojim narodom koji je tako velik!" ¹⁰ Bijaše milo Jahvi što je Salomon to zamolio. ¹¹ Zato mu Jahve reče:

“Jer si to tražio, a nisi iskao ni duga života, ni bogatstva, ni smrti svojih neprijatelja, nego pronicavost u prosuđivanju pravice, ¹² evo ću učiniti po riječima tvojim: dajem ti srce mudro i razumno, kakvo nije imao nitko prije tebe niti će ga imati itko poslije tebe, ¹³ ali ti dajem i što nisi tražio: bogatstvo i slavu kakve nema nitko među kraljevima. ¹⁴ I ako budeš stupao mojim putovima i budeš se držao mojih zakona i zapovijedi, kao što je činio tvoj otac David, umnožit ću tvoje dane.” ¹⁵ Salomon se probudi, i gle: bijaše to san. On se vrati u Jeruzalem i stade pred Kovčeg saveza Jahvina; prinese paljenice i žrtve pričesnice i priredi gozbu svim slugama svojim. ¹⁶ Tada dođoše dvije bludnice kralju i stadoše preda nj. ¹⁷ I reče jedna žena: “Dopusti, gospodaru moj! Ja i ova žena u istoj kući živimo i ja sam rodila kraj nje u kući. ¹⁸ A trećega dana poslije moga porođaja rodi i ova žena. Bile smo zajedno i nikoga stranog s nama; samo nas dvije u kući. ¹⁹ Jedne noći umrije sin ove žene jer bijaše legla na njega. ²⁰ I ustade ona usred noći, uze moga sina o boku mojem, dok je tvoja sluškinja spavala, i stavi ga sebi u naručje, a svoga mrtvog sina stavi kraj mene. ²¹ A kad ujutro ustadoh da podojim svoga sina, gle: on mrtav! I kad sam pažljivije pogledala, razabrah: nije to moj sin koga sam ja rodila!” ²² Tada reče druga žena: “Ne, nije tako. Moj je sin onaj živi, a tvoj je onaj koji je mrtav!” A prva joj odvrati: “Nije istina! Tvoj je sin onaj koji je mrtav, a moj je onaj koji živi!” I

tako se prepirahu pred kraljem. ²³ A kralj onda progovori: "Ova kaže: 'Ovaj živi moj je sin, a onaj mrtvi tvoj'; druga pak kaže: 'Nije, nego je tvoj sin mrtav, a moj je onaj živi.'" ²⁴ Donesite mi mač!" naredi kralj. I donesoše mač pred kralja, ²⁵ a on reče: "Rasijecite živo dijete nadvoje i dajte polovinu jednoj, a polovinu drugoj." ²⁶ Tada ženu, majku živog djeteta, zabolje srce za sinom i povika ona kralju: "Ah, gospodaru! Neka se njoj dade dijete, samo ga nemojte ubijati!" A ona druga govoraše: "Neka ne bude ni meni ni tebi: rasijecite ga!" ²⁷ Onda progovori kralj i reče: "Dajte dijete prvoj, nipošto ga ne ubijajte! Ona mu je majka." ²⁸ Sav je Izrael čuo presudu koju je izrekao kralj i poštovali su kralja, jer su vidjeli da je u njemu božanska mudrost u izricanju pravde.

4

¹ Kralj Salomon bio je kralj nad svim Izraelom, ² a evo njegovih odličnika: Azarja, sin Sadokov, svećenik; ³ Elihoref i Ahija, sinovi Šišini, bilježnici; Jošafat, sin Ahiludov, savjetnik; ⁴ Benaja, sin Jojadin, vojskovođa; Sadok i Ebjatar, svećenici. ⁵ Azarja, sin Natanov, bio je nad namjesnicima; Zabud, sin Natanov, prijatelj kraljev; ⁶ Ahišar, upravitelj dvora; Eliab, sin Joabov, zapovjednik vojske; Adoram, sin Abdin, nadstojnik za tlaku. ⁷ Salomon je imao po svem Izraelu dvanaest namjesnika koji su opskrbljivali kralja i njegov dom; za svakoga je dolazio red da po jedan mjesec u godini podmiruje to uzdržavanje. ⁸ Evo njihovih imena: ...sin Hurov,

u gori Efrajimovoj; ⁹ ...sin Dekerov, u Makasu, Šaalbimu, Bet Šemešu, Elonu do Bet Hanana; ¹⁰ ...sin Hesedov, u Arubotu; pod njim bijaše Soho i sav kraj heferski; ¹¹ ...sin Abinadabov, nad svim okružjem dorskim; žena mu je bila Tafata, kći Salomonova; ¹² Baana, sin Ahiludov, u Tanaku i Megidu i u svem Bet Šeanu, koji je pokraj Saretana niže Jizreela, od Bet Šeana do Abel Mekole, i preko Jokmeama. ¹³ ...sin Geberov, u Ramotu Gileadskom; njegova su bila Sela Jaira, sina Manašeova, koja su u Gileadu; imao je i područje Argob koje leži u Bašanu, šezdeset tvrdih gradova, opasanih zidovima i prijevornicama od tuča; ¹⁴ Ahinabad, sin Idov, u Mahanajimu; ¹⁵ Ahimaas u Naftaliju; i on se oženio jednom Salomonovom kćeri - Bosmatom. ¹⁶ Baana, sin Hušajev, u Ašeru i na visoravnima; ¹⁷ Jošafat, sin Paruahov, u Jisakaru; ¹⁸ Šimej, sin Elin, u Benjaminu; ¹⁹ Geber, sin Urijin, u zemlji Gileadu, zemlji Sihona, kralja amorejskoga, i Oga, kralja bašanskoga. Povrh toga bio je još jedan namjesnik u zemlji. ²⁰ Juda i Izrael bili su mnogobrojni, bijaše ih kao pijeska na obali morskoj. Jeli su i pili i bili sretni.

5

¹ Salomon je proširio svoju vlast nad svim kraljevstvima od Rijeke sve do zemlje filistejske i do međe egipatske. Ona su donosila svoj danak i služila Salomonu sve dane njegova života. ² Svakoga je dana trebalo Salomonu za hranu: trideset kora finoga brašna i šezdeset

kora običnog brašna, ³ deset ugojenih volova, dvadeset volova s paše, stotinu ovaca, osim jelena, srna, divokoza i ugojene peradi. ⁴ Jer on je vladao nad svime onkraj Rijeke - od Tafse do Gaze, nad svim kraljevima s onu stranu Eufrata - i imao je mir po svim granicama naokolo. ⁵ Juda i sav Izrael živjeli su bez straha, svaki pod svojom lozom i pod svojom smokvom, od Dana sve do Beer Šebe, svega vijeka Salomonova. ⁶ Salomon je imao četrdeset tisuća konja za vuču i dvanaest tisuća za jahanje. ⁷ Ti su se namjesnici brinuli o opskrbi kralja Salomona i sviju koji su imali dijela za kraljevim stolom, svaki po mjesec dana; i nisu dopuštali da ičega ponestane. ⁸ I ječam i slamu za konje i tegleću marvu donosili su na mjesto gdje se zadržavao, svaki kako bi ga zapalo. ⁹ Jahve je dao Salomonu mudrost i izuzetnu razboritost i srce široko kao pijesak na obali morskoj. ¹⁰ Mudrost je Salomonova bila veća od mudrosti svih sinova Istoka i od sve mudrosti Egipta. ¹¹ Bio je mudriji od svih ljudi, od Etana Ezrahanina, od Hemana, Kalkola i Darde, sinova Maholovih; njegovo se ime pronosilo među svim narodima unaokolo. ¹² Izrekao je tri tisuće mudrih izreka, a njegovih je pjesama bilo tisuću i pet. ¹³ Zborio je o drveću: od cedra što je na Libanonu pa do izopa što klija na zidu; raspravljao je o životinjama, o pticama, o gmazovima i o ribama. ¹⁴ Dolazili su od sviju naroda da čuju mudrost Salomonovu, od svih zemaljskih kraljeva koji su čuli glas o njegovoj mudrosti. ¹⁵ Tirski kralj Hiram posla svoje slugue Salomonu, jer bijaše čuo

da su ga pomazali za kralja na mjesto njegova oca, a Hiram je svagda bio prijatelj Davidov. ¹⁶ Tada Salomon poruči Hiram: ¹⁷ “Ti znaš dobro da moj otac David nije mogao sagraditi Doma imenu Jahve, svoga Boga, zbog ratova kojima su ga okružili neprijatelji sa svih strana, sve dok ih Jahve nije položio pod stopala nogu njegovih. ¹⁸ Sada mi je Jahve, Bog moj, dao mir posvuda unaokolo: nemam neprijatelja ni zlih udesa. ¹⁹ Namjeravam, dakle, sagraditi Dom imenu Jahve, Boga svoga, kako je Jahve rekao mome ocu Davidu: 'Tvoj sin koga ću mjesto tebe postaviti na tvoje prijestolje, on će sagraditi Dom mome Imenu.' ²⁰ Stoga sada zapovjedi da mi nasijeku cedrova na Libanonu; moje će sluge biti sa slugama tvojim, i ja ću platiti nadnicu tvojim slugama prema svemu kako mi odrediš. Ti znaš dobro da u nas nema ljudi koji umiju sjeći drva kao Sidonci.” ²¹ Kada je Hiram primio Salomonovu poruku, veoma se obradova i reče: “Neka je blagoslovljen danas Jahve koji je dao mudra sina Davidu, koji upravlja ovim velikim narodom.” ²² I Hiram javi Salomonu: “Primio sam tvoju poruku. Ispunit ću u svemu tvoju želju glede drva cedrova i drva čempresova. ²³ Moje će ih sluge dopremiti s Libanona na more, složiti ih u splavi i pustiti ih morem do mjesta koje ćeš mi označiti; ondje ću ih razložiti i ti ćeš ih uzeti. Ti ćeš pak ispuniti moju želju i dati hranu mojoj čeljadi.” ²⁴ Hiram je davao Salomonu drva cedrova i čempresova koliko je htio, ²⁵ a Salomon je davao Hiram dvadeset tisuća kora

pšenice za hranu ljudstvu, i dvadeset tisuća kora ulja od tiještenih maslina. Toliko je Salomon davao Hiramu godinu za godinom. ²⁶ Jahve je dao mudrost Salomonu, kako mu bijaše obećao; između Hirama i Salomona vladao je mir te oni sklopiše savez. ²⁷ Tada diže kralj Salomon kulučare iz svega Izraela; kulučara je bilo u svemu trideset tisuća ljudi. ²⁸ Slao ih je naizmjenice na Libanon, svakog mjeseca deset tisuća ljudi: bili su mjesec dana na Libanonu, a dva mjeseca kod kuće. Adoniram je bio nad svim kulučarima. ²⁹ Salomon je imao i sedamdeset tisuća nosača tereta, osamdeset tisuća kamenorezaca u gori, ³⁰ ne računajući glavara službeničkih koji su upravljali poslovima; njih je bilo tri tisuće i tri stotine, a upravljali su narodom zaposlenim na radovima. ³¹ Kralj je zapovjedio da lome gromade biranog kamena i da ih klešu za temelje Hrama. ³² Graditelji Salomonovi i Hiramovi, i oni iz Gibela, tesali su i pripremali drvo i klesali za gradnju Hrama.

6

¹ Četiri stotine i osamdesete godine poslije izlaska Izraelaca iz zemlje egipatske, četvrte godine kraljevanja svoga nad Izraelom, mjeseca Ziva - to je drugi mjesec - počeo je Salomon graditi Dom Jahvin. ² Hram što ga je kralj Salomon gradio Jahvi bio je dug šezdeset lakata, širok dvadeset, a visok dvadeset i pet lakata. ³ Trijem pred Hekalom Hrama bio je dvadeset lakata dug, prema širini Hrama, a deset lakata

širok, prema dužini Hrama. ⁴ Na Hramu je napravio prozore zatvorene rešetkama. ⁵ Uza zid Hrama oko Hekala i Debira sagradio je prigradnju na katove, sve unaokolo. ⁶ Donji kat bio je pet lakata širok, srednji šest, a treći sedam lakata, jer je zasjeke rasporedio s vanjske strane naokolo Hrama da ih ne bi morao ugrađivati u hramske zidove. ⁷ Hram je građen od kamena koji je već u kamenolomu bio oklesan, tako da se za gradnje nije čuo ni čekić ni dlijeto, ni ikakvo željezno oruđe. ⁸ Ulaz u donji kat bio je s desne strane Hrama, a zavojnim se stubama uspinjalo na srednji kat i sa srednjega na treći. ⁹ Sagradio je tako Hram i dovršio ga; i pokrio ga cedrovim gredama i daskama. ¹⁰ I sagradi još prigradnju oko cijeloga Hrama; bila je pet lakata visoka, a vezana s Hramom cedrovim gredama. ¹¹ I riječ Jahvina stiže Salomonu: ¹² "To je Dom što ga gradiš ... Ako budeš hodio prema naredbama mojim, ako budeš vršio naredbe moje i držao se mojih zapovijedi, tada ću ispuniti tebi obećanje što sam ga dao tvome ocu Davidu: ¹³ prebivat ću među sinovima Izraelovim i neću ostaviti naroda svoga Izraela." ¹⁴ I tako Salomon sazida Hram i dovrši ga. ¹⁵ I obloži iznutra zidove Hrama cedrovim daskama - od poda do stropa obloži ih drvetom iznutra - a daskama čempresovim obloži pod Hrama. ¹⁶ I načini pregradu od dvadeset lakata, od cedrovih dasaka, s poda pod strop, i odijeli taj dio Hrama za Debir, za Svetinju nad svetinjama. ¹⁷ A Hekal - Svetište, dio Hrama ispred Debira - imaše četrdeset lakata. ¹⁸ A po cedrovini unutar Hrama bijahu

urezani ukrasi - pleteri od pupoljaka i cvijeća; sve je bilo od cedrovine i nigdje se nije vidio kamen. ¹⁹ Debir je uredio unutra u Hramu da onamo smjesti Kovčeg saveza Jahvina. ²⁰ Debir bijaše dvadeset lakata dug, dvadeset lakata širok i dvadeset lakata visok, a obložio ga je čistim zlatom. Napravio je i Žrtvenik od cedrovine, ²¹ pred Debirom, i obložio ga čistim zlatom. ²² I sav je Hram obložio zlatom, sav Hram i sav oltar koji je pred Debirom obložio je zlatom. ²³ U Debiru načini dva kerubina od maslinova drveta. Bili su visoki deset lakata. ²⁴ Jedno je krilo u kerubina bilo pet lakata i drugo je krilo u kerubina bilo pet lakata; deset je lakata bilo od jednoga kraja krila do drugoga. ²⁵ I drugi je kerubin bio od deset lakata: jednaka mjera i jednak oblik obaju kerubina. ²⁶ Visina jednog kerubina bila je deset lakata, tako i drugoga. ²⁷ Smjestio je kerubine usred nutarnje prostorije; širili su svoja krila, tako da je krilo jednoga ticalo jedan zid, a krilo drugoga ticalo drugi zid; u sredini prostorije krila im se doticahu. ²⁸ I kerubine je obložio zlatom. ²⁹ Po svim zidovima Hrama unaokolo, iznutra i izvana, urezao je likove kerubina, palma i rastvorenih cvjetova, ³⁰ zlatom je pokrio i pod Hramu iznutra i izvana. ³¹ A za ulaz u Debir načini dvokrilna vrata od maslinova drveta; dovraci s pragom bijahu na pet uglova. ³² Oba krila na vratima od maslinova drveta ukrasi likovima kerubina, palma i rastvorenih cvjetova, i sve ih obloži zlatom; listićima zlata oblijepi kerubine i palme. ³³ Tako i

za ulaz u Hekal načini vrata od maslinova drveta, sa četverokutnim dovracima. ³⁴ Oba krila na vratima bijahu od čempresova drveta i oba se otvarahu na jednu i na drugu stranu. ³⁵ Urezao je na njima kerubine, palme i rastvorene cvjetove i obložio zlatom sve što bijaše urezano. ³⁶ Potom je sagradio unutrašnje predvorje od tri reda klesanog kamena i jednoga reda tesanih greda cedrovih. ³⁷ Temelji su Hramu Jahvinu bili položeni četvrte godine, mjeseca Ziva; ³⁸ a jedanaeste godine, mjeseca Bula - to je osmi mjesec - Hram je dovršen sa svim dijelovima i sa svim što mu pripada. Salomon ga sagradi za sedam godina.

7

¹ Salomon je sagradio i svoj dvor; u trinaest ga je godina potpuno dovršio. ² Sagradio je dvor od libanonske šume: stotinu lakata dug, pedeset širok i trideset lakata visok, na četiri reda cedrovih stupova, a na stupovima bijahu cedrove grede. ³ Bio je pokriven cedrovinom iznad soba koje su počivale na stupovima. Ovih je bilo četrdeset i pet: petnaest u svakom redu. ⁴ Bila su tri reda prozora: po tri su prozora gledala jedan prema drugome. ⁵ Sva vrata s dovratnicima bila su četverokutna i po tri su prozora stajala jedan prema drugome. ⁶ Načinio je trijem od stupova, pedeset lakata dug i trideset širok. ⁷ Zatim je sagradio prijestolni trijem gdje je sudio; i sudački trijem, obložen cedrovinom od poda do stropa. ⁸ Njegovo prebivalište, u drugom dvorištu i unutar predvorja, bilo je

istoga oblika. Sagradio je i kuću, nalik na onaj trijem, faraonovoj kćeri, kojom se bijaše oženio. ⁹ Sve su te građevine bile od biranog kamena, sječena po mjeri, a klesana iznutra i izvana, od temelja sve do drvenih spojnica, a vani sve do velikog predvorja. ¹⁰ Temelji su im bili od birana, velikog kamena: od deset i od osam lakata, ¹¹ a nadgradnja od birana, po mjeri klesana kamena i od cedrovine. ¹² A tri su reda klesanog kamena i red cedrovih greda okruživali veliko predvorje, a tako i unutrašnje predvorje Doma Jahvina. ¹³ Salomon posla po Hirama iz Tira. ¹⁴ Bio je to sin udovice iz plemena Naftalijeva, ali mu otac bijaše iz Tira, kovač tuča. Bio je pun vještine, umijeća i znanja da svašta izrađuje od tuča. Dođe on kralju Salomonu i sav mu posao izradi. ¹⁵ Salio je dva stupa od tuča; jedan je stup bio visok osamnaest lakata, a koncem mjeren unaokolo imao je dvanaest lakata, isto tako i drugi. ¹⁶ I načini dvije glavice od tuča da se stave povrh stupova; jedna je glavica bila visoka pet lakata i druga je bila pet lakata visoka. ¹⁷ Načini dva opleta u obliku pletera i lančaste žice da pokriju glavice na vrhu stupova; sedam za jednu glavicu i sedam za drugu. ¹⁸ Onda izradi mroganje: bili su u dva reda oko svake mreže. ¹⁹ Glavice na vrhu stupova pred trijemom imale su oblik ljiljana, od četiri lakta. ²⁰ Stajale su na oba stupa kod izbočine što je bila prema lančancu. Dvije stotine mroganja bilo je oko prve glavice i dvije stotine oko druge. ²¹ Podiže stupove pred

trijemom Hekala; jedan postavi na desnu stranu i nazva ga Jahin; postavi drugi stup na lijevu stranu i dade mu ime Boaz. ²² Na samom vrhu stupova postavi izrađene ljiljane. I tako dovrši stupove. ²³ Tada od rastaljene kovine izli more koje je od ruba do ruba mjerilo deset lakata; bilo je okruglo naokolo, pet lakata visoko, a u opsegu, mjereno vrpcom, imalo je trideset lakata. ²⁴ Pod rubom mu bijahu uresi kao cvjetne čaške koje su ga optakale sasvim: po deset na lakat optakale su more unaokolo; cvjetne su čaške bile u dva reda i salivene s njim. ²⁵ Počivalo je na dvanaest volova: tri su gledala na sjever, tri na zapad, tri na jug, a tri na istok; more je stajalo na njima i svi su stražnjim dijelom bili okrenuti unutra. ²⁶ Bilo je debelo pedalj, rub mu kao rub u čaše, kao cvijet, a moglo je primiti tri tisuće bata. ²⁷ Načinio je deset tučanih podnožja; svako je podnožje bilo četiri lakta dugo, četiri lakta široko, a tri lakta visoko. ²⁸ Podnožja su bila ovako izrađena: imala su okvire, a okviri su stajali među preponama. ²⁹ Na okvirima među preponama bili su lavovi, volovi i kerubini; a na samim preponama, kako iznad lavova i volova tako i pod njima, bijahu ukrasi poput vijenaca. ³⁰ Svako je podnožje imalo četiri tučana točka i osovine od tuča; četiri su njihove noge imale držače; pod umivaonikom bijahu držači sliveni s ukrasima. ³¹ Gore, gdje su se držači sastavljali, bio je otvor podnožja; imao je lakat i pol; otvor je bio okrugao, u obliku ukrasne posude, a na njemu su bili uklesani i ukrasi; ali prepone bijahu četvrtaste, a ne okrugle.

³² Četiri su točka bila pod preponom. Osovine im izlazile na podnožju; svaki točak bijaše visok lakat i pol. ³³ Točkovi su bili slični točkovima običnih kola: njihove osovine, naplaci, paoci i glavčine - sve bijaše liveno. ³⁴ Bila su četiri držača na četiri ugla svakog podnožja; podnožje i držači sačinjavahu jednu cjelinu. ³⁵ Pri vrhu podnožja bio je sve unaokolo krug visok pol lakta; povrh podnožja bili su klinovi; prepone su s njima sačinjavale cjelinu. ³⁶ Po oplošjima klinova i prepona urezao je kerube, lavove i palme, već prema veličini praznog oplošja i vijenaca naokolo. ³⁷ Tako načini deset podnožja: jednako salivenih, jednake veličine i oblika. ³⁸ I načini deset umivaonika od tuča. Svaki je umivaonik sadržavao četrdeset bata, a svaki je umivaonik bio od četiri lakta; na svako od deset podnožja došao je po jedan umivaonik. ³⁹ Postavi pet podnožja na desnoj strani Hrama, a pet na lijevoj strani Hrama; a more stavi s desne strane Hrama, prema jugoistoku. ⁴⁰ Hiram načini lonce, lopate i kotliće. Dovrši on sav posao što ga je obavljao kralju Salomonu za Dom Jahvin: ⁴¹ dva stupa, okrugle glavice što su bile navrh stupova; dva opleta da pokriju dvije glavice što bijahu navrh stupova; ⁴² četiri stotine mogramja za oba opleta; dva reda mogramja za svaki opleta da prekriju dvije glavice navrh stupova; ⁴³ deset podnožja i deset umivaonika na podnožjima; ⁴⁴ jedno more i dvanaest volova pod njim; ⁴⁵ lonce, lopate i kotliće. Svi ti predmeti koje je Hiram načinio kralju Salomonu

za Dom Jahvin bili su od sjajnog tuča. ⁴⁶ Kralj je zapovjedio da sve to lijevaju u kalupima od gline, u Jordanskoj dolini, između Sukota i Sartana. ⁴⁷ Na koncu je Salomon odredio da rasporede sve te predmete, a bijaše ih toliko da se nije mogla obračunati težina tuča. ⁴⁸ Salomon načini sve predmete koji su bili u Domu Jahvinu: zlatni žrtvenik i zlatni stol na kojemu su stajali prineseni hljebovi; ⁴⁹ pet svijećnjaka s desne i pet s lijeve strane pred Debirom, od čistoga zlata; cvjetove, svjetiljke, usekače od zlata; ⁵⁰ vrčeve, noževe, kotliće, plitice i kadionice od čistoga zlata; stožere za vrata nutarnje dvorane - to je Svetinja nad svetinjama - i za vrata Hekala - to jest Hrama - sve od zlata. ⁵¹ Tako bi priveden kraju sav posao što ga Salomon obavi za Dom Jahvin. Salomon unese sve svete darove oca svoga Davida - srebro, zlato i posuđe - i stavi ih u riznicu Doma Jahvina.

8

¹ Tada Salomon sazva u Jeruzalem sve starješine Izraelove, sve knezove plemenske i glavare obitelji da se prenese Kovčeg saveza Jahvina iz grada, Davidova grada, to jest sa Siona. ² Svi se ljudi Izraelovi sabraše pred kraljem Salomonom na blagdan u mjesecu Etanimu (to je sedmi mjesec). ³ I kad su došle Izraelove starješine, svećenici ponesoše Kovčeg ⁴ i Šator sastanka sa svim posvećenim priborom što bješe u Šatoru. Prenosili su ih svećenici i leviti. ⁵ Kralj Salomon i sva zajednica Izraelova koja se sabrala

oko njega žrtvovali su pred Kovčegom toliko ovaca i goveda da se ne mogahu prebrojiti ni procijeniti. ⁶ Svećenici donesoše Kovčeg saveza Jahvina na njegovo mjesto, u Debir Doma, to jest u Svetinju nad svetinjama, pod krila kerubina. ⁷ Kerubini su, naime, imali raširena krila nad mjestom gdje stajaše Kovčeg i zaklanjahu odozgo Kovčeg i njegove motke. ⁸ [8a] Motke su bile tako dugačke da su im se krajevi vidjeli iz Svetiša nasuprot Debiru, ali se nisu vidjele izvana. ⁹ U Kovčegu nije bilo ništa, osim dviju kamenih ploča koje metnu Mojsije na Horebu, gdje Jahve sklopi Savez s Izraelcima pošto iziđoše iz Egipta. [8b] Ondje su ostale do danas. ¹⁰ A kad su svećenici izašli iz Svetiša, oblak ispuni Dom Jahvin, ¹¹ i svećenici ne moguše od oblaka nastaviti službe: slava Jahvina ispuni Dom Božji! ¹² Tada reče Salomon: "Jahve odluči prebivati u tmastu oblaku, ¹³ a ja ti sagradih uzvišen Dom da u njemu prebivaš zauvijek." ¹⁴ I, okrenuvši se, kralj blagoslovi sav izraelski zbor, a sav je izraelski zbor stajao. ¹⁵ Reče on: "Neka je blagoslovljen Jahve, Bog Izraelov, koji je svojom rukom ispunio obećanje što ga na svoja usta dade ocu mome Davidu, rekavši: ¹⁶ 'Od dana kad izvedoh svoj narod iz zemlje egipatske, nisam izabrao grada ni iz kojega Izraelova plemena da se u njemu sagradi Dom gdje bi prebivalo moje Ime, nego sam izabrao Davida da on zapovijeda mojim narodom Izraelom.' ¹⁷ Otac mi David naumi podići Dom Imenu Jahve, Boga Izraelova, ¹⁸ ali mu Jahve reče: 'Naumio si podići Dom

mojem Imenu, i dobro učini, ¹⁹ ali nećeš ti podići toga Doma, nego sin tvoj koji izađe iz tvoga krila, on će podići Dom mojem Imenu.' ²⁰ Jahve ispuni obećanje svoje: naslijedio sam svoga oca Davida i sjeo na prijestolje Izraelovo, kako obeća Jahve, i podigao Dom Imenu Jahve, Boga Izraelova, ²¹ i odredio sam da ondje bude mjesto Kovčegu u kojem je Savez što ga Jahve sklopi s našim ocima kad ih je izveo iz zemlje egipatske.” ²² Tada Salomon stupi, u nazočnosti svega zbora Izraelova, pred žrtvenik Jahvin, raširi ruke prema nebu ²³ i reče: “Jahve, Bože Izraelov! Nijedan ti bog nije sličan ni na nebesima ni dolje na zemlji, tebi koji držiš Savez i ljubav svojim slugama što kroče pred tobom sa svim svojim srcem. ²⁴ Sluzi svome Davidu, mome ocu, ti si ispunio što si mu obećao. Što si obećao na svoja usta, ispunio si svojom rukom upravo danas. ²⁵ Sada, Jahve, Bože Izraelov, ispuni svome sluzi, ocu mome Davidu, što si obećao kad si rekao: 'Neće ti preda mnom nestati nasljednika koji bi sjedio na izraelskom prijestolju, samo ako tvoji sinovi budu čuvali svoje putove hodeći po mojem zakonu kako si ti hodio preda mnom.' ²⁶ Sada, dakle, Jahve, Bože Izraelov, neka se ispuni tvoje obećanje koje si dao svome sluzi Davidu, mome ocu! ²⁷ Ali zar će Bog doista boraviti s ljudima na zemlji? TÓa nebesa ni nebesa nad nebesima ne mogu ga obuhvatiti, a kamoli ovaj Dom što sam ga sagraдио! ²⁸ Pomno počuj molitvu i vapaj svoga sluge, Jahve, Bože moj, te usliši vapaj i molitvu što je tvoj sluga tebi

upućuje! ²⁹ Neka tvoje oči obdan i obnoć budu otvorene nad ovim Domom, nad ovim mjestom za koje reče: 'Tu će biti moje Ime.' Usliši molitvu koju će sluga tvoj izmoliti na ovome mjestu. ³⁰ I usliši molitvu sluge svoga i naroda svojega izraelskog koju bude upravljao prema ovome mjestu. Usliši s mjesta gdje prebivaš, s nebesa; usliši i oprosti. ³¹ Ako tko zgriješi protiv bližnjega i naredi mu se da se zakune, a zakletva dođe pred tvoj žrtvenik u ovom Domu, ³² tada je ti čuj u nebu i postupaj i sudi svojim slugama, osudi krivca okrećući njegova djela na njegovu glavu, a nevina oslobodi postupajući s njime po nevinosti njegovoj. ³³ Ako narod tvoj bude potučen od neprijatelja jer se ogriješio o tebe, ali se ipak k tebi obrati i proslavi Ime tvoje i u ovom se Domu pomoli, ³⁴ onda ti čuj to s neba, oprosti grijeh svome narodu izraelskom i dovedi ga natrag u zemlju koju si dao njihovim očevima. ³⁵ Kad se zatvori nebo i ne padne kiša jer su se ogriješili o tebe, pa ti se pomole na ovome mjestu i proslave Ime tvoje i obrate se od svojega grijeha kad ih ti poniziš, ³⁶ tada ti čuj na nebu i oprosti grijeh svojim slugama i svojem izraelskom narodu, pokazujući im valjan put kojim će ići, i pusti kišu na zemlju koju si svojem narodu dao u baštinu. ³⁷ Kad u zemlji zavlada glad, kuga, snijet i rđa i kad navale skakavci, gusjenice, kad neprijatelj ovoga naroda pritisne koja od njegovih vrata, ili kad bude kakva druga nevolja ili bolestina, ³⁸ ako koji čovjek, ili sav tvoj narod, Izrael, osjeti tjeskobu

svoga srca pa upravi molitvu ili prošnju te raširi ruke prema ovom Hramu, ³⁹ ti čuj s neba, s mjesta gdje prebivaš, i oprosti i postupi; vrati svakome čovjeku prema putu njegovu, jer ti poznaješ srce njegovo - ti jedini poznaješ srce sviju - ⁴⁰ da te se uvijek boje sve dane dokle žive na zemlji što je ti dade našim očevima. ⁴¹ Pa i tuđinca, koji nije od tvojega naroda izraelskog, nego je stigao iz daleke zemlje radi Imena tvoga ⁴² jer je čuo za veliko Ime tvoje, za tvoju snažnu ruku i za tvoju mišicu podignutu - ako dođe i pomoli se u ovom Hramu, ⁴³ usliši ga s neba gdje prebivaš, usliši sve vapaje njegove da bi upoznali svi zemaljski narodi Ime tvoje i bojali se tebe kao narod tvoj Izrael i da znaju da je tvoje Ime zazvano nad ovaj Dom koji sam sagradio. ⁴⁴ Ako narod tvoj krene na neprijatelja putem kojim ga ti uputiš i pomoli se Jahvi, okrenut k ovom gradu što si ga izabrao i prema Domu koji sam podigao tvojem Imenu, ⁴⁵ usliši mu s neba molitvu i prošnju i učini mu pravdu. ⁴⁶ Kad ti sagriješe, jer nema čovjeka koji ne griješi, a ti ih, rasrdi se na njih, predaš neprijateljima da ih zarobe i odvedu kao roblje u daleku ili blizu zemlju, ⁴⁷ pa ako se pokaju srcem u zemlji u koju budu dovedeni te se obrate i počnu te moliti za milost u zemlji svojih osvajača govoreći: 'Zgriješili smo, bili smo zli i naopaki', ⁴⁸ i tako se obrate k tebi svim srcem i svom dušom u zemlji svoga ropstva u koju budu dovedeni kao roblje, i pomole se okrenuti k zemlji što je ti dade njihovim očevima, i prema gradu koji si izabrao, i prema Domu što

sam ga podigao tvom Imenu, ⁴⁹ usliši s neba, gdje prebivaš, njihovu molbu i njihove prošnje, ⁵⁰ učini im pravdu i oprosti svome narodu što je zgriješio protiv tebe, oprosti sve uvrede koje ti je nanio, učini da mu se smiluju osvajači i da budu milostivi prema njemu, ⁵¹ jer su oni tvoj narod i baština tvoja, njih si izveo iz Egipta, iz užarenog kotla. ⁵² Neka oči tvoje budu otvorene na prošnju tvoga sluge i na prošnju naroda tvoga Izraela da čuješ sve njihove molbe što će ih tebi uputiti. ⁵³ Jer ti si ih odvojio od svih naroda na zemlji sebi za baštinu, kako si objavio po svome sluzi Mojsiju, kada si izveo oce naše iz Egipta, o Gospode, Jahve!” ⁵⁴ Pošto je Salomon dovršio svu ovu molitvu i prošnju pred Jahvom, diže se s mjesta gdje je klečao, raširenih ruku prema nebu, pred žrtvenikom Jahvinim, ⁵⁵ pa istupi te blagoslovi sav zbor Izraelov govoreći jakim glasom: ⁵⁶ “Blagoslovljen Jahve, koji je narodu svome Izraelu dao mir u svemu kako je obećao; nije propalo nijedno od njegovih lijepih obećanja koja je dao sluzi svome Mojsiju. ⁵⁷ Neka Jahve, Bog naš, bude s nama kao što je bio s ocima našim i neka nas ne napusti i ne odbaci. ⁵⁸ Neka prikloni naša srca k sebi da bismo hodili svim njegovim putovima i držali njegove zapovijedi, zakone i uredbe koje je dao ocima našim. ⁵⁹ Bile ove moje riječi, koje sam smjerno iznio pred Jahvu, danju i noću nazočne pred Jahvom, Bogom našim, eda bi dan za danom činio pravdu sluzi svomu i pravicu narodu svome Izraelu, ⁶⁰ ne bi li tako svi narodi

zemlje spoznali da je Jahve jedini Bog i da nema drugoga. ⁶¹ A vaše srce neka bude potpuno odano Jahvi, Bogu našem, držeći se njegovih zakona i obdržavajući njegove zapovijedi kao danas!” ⁶² Kralj i sav Izrael s njim prinesu žrtvu Jahvi. ⁶³ Kao žrtvu pričesnicu, koju je prikazao Jahvi, Salomon prinese dvadeset i dvije tisuće volova i stotinu i dvadeset tisuća ovaca; time kralj i svi Izraelci posvete Dom Jahvin. ⁶⁴ Toga dana posveti kralj središte predvorja, koje je ispred Doma Jahvina, jer ondje je prinio paljenice, prinosnice i pretiline pričesnica, jer je tučani žrtvenik pred Jahvom bio premalen da primi paljenice, prinosnice, pretiline pričesnica. ⁶⁵ Tu je svečanost u ono vrijeme Salomon slavio sedam dana, sa svim Izraelcima, zborom velikim od Ulaza u Hamat do Potoka Egipatskog, pred Jahvom, Bogom našim. ⁶⁶ Zatim je osmoga dana otpustio ljude; oni su blagosivljali kralja i odlazili svojim kućama, veseli i zadovoljna srca zbog svega dobra što ga je Jahve učinio svome sluzi Davidu i narodu svome Izraelu.

9

¹ Kad je Salomon dovršio gradnju Doma Jahvina, kraljevskog dvora i svega što je namislio graditi, ² javi se Jahve i drugi put Salomonu, kao što mu se bio javio u Gibeonu. ³ Jahve mu reče: “Uslišio sam molitvu i prošnju koju si mi uputio. Posvetio sam ovaj Dom, koji si sagradio da u njemu prebiva Ime moje do vijeka; moje će oči i srce biti ovdje svagda. ⁴ A ti, ako budeš hodio preda mnom kako je hodio tvoj otac David, u

nevinosti srca i pravednosti, postupao u svemu kako sam ti zapovjedio i ako budeš držao moje zakone i moje naredbe, ⁵ ja ću učvrstiti zauvijek tvoje kraljevsko prijestolje nad Izraelom, kako sam obećao tvome ocu Davidu kad sam rekao: 'Nikada ti neće nestati nasljednika na prijestolju Izraelovu.' ⁶ Ali ako me ostavite, vi i vaši sinovi, ako ne budete držali mojih zapovijedi i zakona koje sam vam dao, ako se okrenete bogovima i budete im služili i klanjali im se, ⁷ tada ću istrijebiti Izraela iz zemlje koju sam mu dao; ovaj ću Dom, koji sam posvetio svome Imenu, odbaciti od sebe, i Izrael će biti poruga i podsmijeh svim narodima. ⁸ Ovaj je Dom uzvišen, ali svi koji budu uza nj prolazili bit će zaprepašteni; zviždat će i govoriti: 'Zašto je Jahve tako učinio s ovom zemljom i s ovim Domom?' ⁹ A reći će im se: 'Jer su ostavili Jahvu, Boga svoga, koji je izveo oce njihove iz Egipta, a priklonili se drugim bogovima, častili ih i služili im, zato je Jahve pustio na njih sva ova zla.'" ¹⁰ Poslije dvadeset godina, za kojih je Salomon sagradio obje zgrade, Dom Jahvin i kraljevski dvor, ¹¹ a Hiram, kralj Tira, dobavljao mu drvo cedrovo i čempresovo i zlata koliko je god želio, dade tada kralj Salomon Hiramu dvadeset gradova u zemlji galilejskoj. ¹² Hiram izađe iz Tira da vidi gradove koje mu je Salomon darovao, ali mu se nisu svidjeli. ¹³ I reče: "Kakvi su to gradovi što si mi ih dao, brate?" I od tada ih zovu "zemlja Kabul" do današnjega dana. ¹⁴ A Hiram bijaše poslao kralju stotinu i dvadeset zlatnih talenata. ¹⁵ Ovako je bilo s rabotom koju je

kralj Salomon digao da sagradi Dom Jahvin, svoj dvor, Milo i zidove Jeruzalema, Hasor, Megido i Gezer. ¹⁶ Faraon, kralj Egipta, krenu u vojni pohod, osvoji Gezer, popali i poubija Kanaance koji su ondje živjeli, zatim dade grad u miraz svojoj kćeri, ženi Salomonovoj, ¹⁷ a Salomon obnovi Gezer, Bet Horon Donji, ¹⁸ Baalat, Tamar u pustinji u zemlji, ¹⁹ sve gradove-skladišta koje je Salomon imao, gradove za bojna kola i gradove za konjicu, i sve što je Salomon želio sagraditi u Jeruzalemu, na Libanonu i u svim zemljama koje su mu bile podložne. ²⁰ Svim preostalim Amorejcima, Hetitima, Perizanima, Hivijcima i Jebusejcima, koji nisu bili Izraelci, ²¹ sinovima njihovim koji ostadoše iza njih u zemlji i koje Izraelci nisu zatrli, Salomon nametnu tešku tlaku do današnjega dana. ²² Sinove Izraelove nije Salomon pretvarao u robove, nego su mu oni bili vojnici, dvorani, vojskovođe, tridesetnici, zapovjednici njegovih bojnih kola i konjice. ²³ A evo nadzornika koji su upravljali Salomonovim radovima: njih pet stotina i pedeset koji su zapovijedali puku zaposlenu na radovima. ²⁴ Čim je faraonova kći ušla iz Davidova grada u kuću koju joj Salomon bijaše sagradio, tada on podiže Milo. ²⁵ Salomon je tri puta u godini prinosio paljenice i pričesnice na žrtveniku koji je podigao Jahvi i palio je kad pred Jahvom. Tako je dovršio Hram. ²⁶ Kralj Salomon je sagradio brodovlje u Esjon-Geberu, koji je kralj Elata, na obali Crvenoga mora, u zemlji edomskoj. ²⁷ Hiram je poslao na tim lađama svoje sluge,

mornare koji su poznavali more, sa slugama Salomonovim. ²⁸ Oni otploviše u Ofir, uzeše odande četiri stotine i dvadeset talenata zlata i donesoše ih kralju Salomonu.

10

¹ Glas koji je u Jahvinu Imenu stekao Salomon dopro je do kraljice od Sabe; zato ona dođe da Salomona iskuša zagonetkama. ² Došla je u Jeruzalem s golemom pratnjom, s devama koje su nosile mirise, nebrojeno zlato i drago kamenje. Došavši k Salomonu, porazgovori se s njim o svemu što joj bijaše na srcu. ³ Salomon joj odgovori na sva pitanja; nije mu bilo skriveno ništa da joj ne bi umio objasniti. ⁴ Kad kraljica od Sabe vidje mudrost Salomonovu, dvor koji bijaše sagradio, ⁵ jela na njegovu stolu, odaje njegove i dvorane, otmjenost njegove posluge i njihova odijela, njegove peharnike i paljenice koje je prinio u Domu Jahvinu, zastade joj dah. ⁶ Tada reče kralju: "Istina je bila što sam u svojoj zemlji čula o tebi i o tvojoj mudrosti. ⁷ Ali nisam htjela vjerovati što se pripovijeda dokle god nisam došla i vidjela na svoje oči; i doista, ni pola mi nije bilo rečeno: ti nadvisuješ u mudrosti i blagostanju slavu o kojoj sam čula. ⁸ Blago tvojim ženama, blago ovim tvojim slugama koji su neprestano pred tobom i slušaju tvoju mudrost! ⁹ Neka je blagoslovljen Jahve, Bog tvoj, komu si tako omilio da te postavio na prijestolje Izraelaca; zato što Jahve uvijek ljubi Izraela, postavio te kraljem da činiš pravo i pravicu." ¹⁰ Dade tada kralju stotinu i dvadeset

zlatnih talenata, mnogo miomirisa i dragulja. Nikad više nije bilo takvih miomirisa kakve je kraljica od Sabe dala kralju Salomonu. ¹¹ Pa i Hiramovo brodovlje, koje je donosilo zlato iz Ofira, dovezlo je odande mnogo sandalovine i dragulja. ¹² Kralj je od sandalovine napravio ograde za Dom Jahvin i za kraljevski dvor, i citre i harfe za pjevače; nikada se više nije dovezlo toliko sandalova drveta niti se vidjelo do danas. ¹³ Kralj Salomon dade kraljici od Sabe što je god zaželjela i zatražila, a povrh toga kraljevski je obdari. Potom ona krenu i sa slugama vrati se u svoju zemlju. ¹⁴ Zlato što je dolazilo Salomonu svake godine bilo je teško šest stotina šezdeset i šest zlatnih talenata, ¹⁵ osim onoga što je dolazilo od trgovaca i prodavačapotukača i od svih arapskih kraljeva i upravitelja zemaljskih. ¹⁶ Kralj Salomon načini tri stotine velikih štitova od kovanog zlata; za svaki je štit upotrijebio šest stotina zlatnih šekela; ¹⁷ i načini trista štitića od kovanog zlata; za svaki je štitić utrošio tri zlatne mine. Pohranio je sve u kuću zvanu Libanonska šuma. ¹⁸ Kralj je još napravio veliko prijestolje od bjelokosti i obložio ga čistim zlatom. ¹⁹ Prijestolje je imalo šest stepenica, straga je na njemu bila teleća glava, a s obje strane sjedala bile su ručice, a kraj ručica stajala dva lava. ²⁰ Dvanaest je lavova stajalo s obje strane onih šest stepenica. Takvo što nije bilo izrađeno ni u jednom kraljevstvu. ²¹ Sve posude iz kojih je pio kralj Salomon bijahu zlatne, i sve posuđe u kući zvanoj Libanonska šuma bijaše

od suhoga zlata; ništa nije bilo od srebra, jer se ono smatralo bezvrijednim u Salomonovo vrijeme. ²² Kralj je imao taršiško brodovlje na moru zajedno s Hiramovim brodovljem, i svake treće godine dolazilo je taršiško brodovlje donoseći zlato, srebro i slonovu kost, majmune i paune. ²³ Tako je kralj Salomon natkrilio sve zemaljske kraljeve bogatstvom i mudrošću. ²⁴ Sav je svijet želio vidjeti Salomona i čuti mudrost koju mu je Bog ulio u srce. ²⁵ Svatko mu je donosio dar: srebro i zlatno posuđe, haljine, oružje, miomirise, konje i mazge, iz godine u godinu. ²⁶ Uz to je Salomon sakupio bojnih kola i konjanika; imao je tisuću i četiri stotine bojnih kola i dvanaest tisuća konja i rasporedio ih je po gradovima bojnih kola i kod kralja u Jeruzalemu. ²⁷ Salomon je učinio da u Jeruzalemu bude srebra kao kamenja, a cedrova kao divljih smokava što rastu u Šefeli. ²⁸ Salomon je uvezio konje iz Musrija i Koe: kraljevi nabavljači uvozili su ih iz Koe za određenu svotu. ²⁹ Kola se dovozila iz Egipta po šest stotina srebrnih šekela; a konj se plaćao po stotinu i pedeset. Tako ih preko nabavljača dobivahu svi kraljevi hetitski i aramejski.

11

¹ Kralj je Salomon - uz kćer faraonovu - volio mnoge žene tuđinke: Moapke, Amonke, Edomke, Sidonke i Hetitkinje, ² od svih naroda za koje je Jahve rekao Izraelcima: "Nećete odlaziti k njima i oni neće dolaziti k vama; oni će zacijelo okrenuti vaša srca svojim bogovima."

Njima se priklonio Salomon svojom ljubavlju. ³ Imao je sedam stotina kneževskih žena i tri stotine inoča. Njegove su žene zavodile njegovo srce. ⁴ I kada je Salomon ostario, njegove su mu žene okrenule srce prema drugim bogovima, i srce njegovo nije više potpuno pripadalo Jahvi kao što je pripadalo srce njegova oca Davida. ⁵ Salomon je išao za Aštartom, boginjom Sidonaca, i Milkomom, sramotom Amonaca. ⁶ Činio je ono što ne bijaše pravo u očima Jahvinim i nije se sasvim pokoravao Jahvi kao što se pokoravao njegov otac David. ⁷ Tako sagradi Salomon uzvišicu Kemošu, sramoti Moaba, na gori istočno od Jeruzalema, i Milkomu, sramoti Amonaca. ⁸ To učini za sve svoje žene tuđinke, koje su prinosile kad i žrtve svojim bogovima. ⁹ Jahve se razgnjevi na Salomona jer je okrenuo srce svoje od Jahve, Boga Izraelova, koji mu se bio dvaput javio ¹⁰ i koji mu je baš tada zabranio štovati druge bogove, ali on nije održao te zapovijedi. ¹¹ Tada Jahve reče Salomonu: "Kada je tako s tobom te ne držiš moga Saveza i naredaba koje sam ti dao, ja ću sigurno oduzeti od tebe kraljevstvo i dat ću ga jednom od tvojih slugu. ¹² Ali neću to učiniti za tvoga života, zbog oca tvojega Davida; uzet ću ga iz ruke tvoga sina. ¹³ Ipak neću od njega uzeti svega kraljevstva: ostavit ću jedno pleme tvome sinu, zbog sluge mojega Davida, zbog Jeruzalema koji izabrah." ¹⁴ Tada diže Jahve protivnika Salomonu: Edomca Hadada, iz kraljevske kuće Edomaca. ¹⁵ Jer kada je David tukao Edomce i kad je Joab, vojskovođa,

otišao da pokopa ubijene i dao pogubiti sve muškarce u Edomu - ¹⁶ Joab i sav Izrael ostanu ondje šest mjeseci dok nisu istrijebili sve muškarce u Edomu - ¹⁷ Hadad je utekao u Egipat s Edomcima koji bijahu u službi njegova oca. Hadad je bio tada mladi dječak. ¹⁸ Otišli su iz Midjana i stigli u Paran. Povelj su sa sobom ljude iz Parana i otišli u Egipat pred faraona, kralja Egipta, koji mu dade kuću, odredi mu hranu i dodijeli zemlje. ¹⁹ Hadad je stekao veliku milost u faraona, koji mu dade sestru svoje žene, sestru velike kneginje Tafnese. ²⁰ Sestra Tafnesina rodi mu sina Genubata, koga Tafnesa odgoji u kraljevskoj palači, i Genubat je ostao u palači među faraonovom djecom. ²¹ Kada je Hadad doznao u Egiptu da je David počinuo kod svojih otaca i da je vojskovođa Joab umro, reče faraonu: "Dopusti mi da odem u svoju zemlju!" ²² Faraon mu reče: "Što ti nedostaje u mene te želiš poći u svoju zemlju?" A on mu odgovori: "Ništa, ali me pusti da odem!" [25b] To je bilo zlo što ga je učinio Hadad: mrzio je Izraela i vladao je Edomom. ²³ Bog je protiv Salomona podigao protivnika mu Rezona, sina Elijadova, koji je pobjegao od svoga gospodara Hadadezera, kralja sopskoga; ²⁴ Rezon je skupio ljude oko sebe i postao im četovođa kada ih David ubijaše. Rezon zauze Damask, ondje se nastani i zavlada Damaskom. ²⁵ [25a] On je bio protivnik Izraelov za života Salomonova. ²⁶ Jeroboam bijaše sin Efraćanina Nebata, iz Sareda, a majka mu bijaše udovica imenom Serva. On je bio u službi Salomonovo

i podigao je ruku protiv kralja. ²⁷ Evo razloga njegove pobune. Salomon je gradio Milo da zatrpa kosinu u gradu Davida, oca svoga. ²⁸ Taj Jeroboam bijaše valjan čovjek; Salomon opazi kako se mladi čovjek prihvaća posla i postavi ga nad svom rabotom kuće Josipove. ²⁹ Tada se dogodi te Jeroboam ode iz Jeruzalema, i na putu ga susrete prorok Ahija iz Šila, ogrnut novim plaštem; bijahu sami njih dvojica u polju. ³⁰ Ahija uze novi plašt koji je imao na sebi i razdrije ga na dvanaest komada. ³¹ I reče Jeroboamu: "Uzmi sebi deset komada, jer ovako govori Jahve, Bog Izraelov: 'Evo ću istrgnuti kraljevstvo iz ruke Salomonove i dat ću tebi deset plemena. ³² On će imati jedno pleme, zbog sluge mojega Davida i Jeruzalema, grada koji sam izabrao između svih plemena Izraelovih. ³³ To je zato što me ostavio i poklonio se Aštarti, boginji Sidonaca, Kemošu, bogu moapskom, i Milkomu, bogu Amonaca, i ne hodi više mojim putovima; ne čini što je pravo u mojim očima, niti izvršava moje zakone i naredbe kao što je činio njegov otac David. ³⁴ Ali mu neću iz ruke uzeti sve kraljevstvo, jer sam ga postavio knezom za sveg njegova života, zbog sluge svoga Davida, koga sam izabrao i koji je držao moje zapovijedi i moje zakone. ³⁵ Ali ću uzeti kraljevstvo iz ruke njegova sina i tebi ću ga dati, to jest deset plemena. ³⁶ A njegovu ću sinu ostaviti jedno pleme da moj sluga David ima uvijek svjetiljku preda mnom u Jeruzalemu, gradu koji sam izabrao sebi da u njemu stoluje Ime moje. ³⁷ Tebe ću uzeti da

kraljuješ nad svim što budeš želio i da budeš kralj nad Izraelom. ³⁸ Ako budeš poslušao sve što ti zapovjedim i stupao budeš putovima mojim te činio što je pravedno u očima mojim držeći moje zakone i zapovijedi moje, kako je to činio moj sluga David, tada ću ja biti s tobom i sagradit ću ti trajan dom, kao što sam sagradio Davidu, i dat ću ti Izraela. ³⁹ Ponizit ću potomke Davidove; ali ne zauvijek.” ⁴⁰ Salomon je zato tražio da ubije Jeroboama, ali on pobježe u Egipat k Šišaku i ostade u Egiptu do smrti Salomonove. ⁴¹ Ostala povijest Salomonova, sve što je učinio i njegova mudrost, zar nije zapisana u knjizi Povijesti Salomonove? ⁴² A kraljevaše Salomon u Jeruzalemu nad svim Izraelom četrdeset godina. ⁴³ Onda počinu Salomon kod otaca svojih i bi sahranjen u Davidovu gradu, a njegov sin Roboam zakralji se namjesto njega.

12

¹ Roboam ode u Šekem, jer su u Šekem došli svi Izraelci da ga zakralje. ² Čim to ču Nebatov sin Jeroboam - koji još bijaše u Egiptu, kamo je pobjegao pred kraljem Salomonom - vrati se iz Egipta, jer ³ bijahu poslali po nj i dozvali ga. Kad dođoše Jeroboam i sav zbor Izraelov, rekoše Roboamu: ⁴ “Tvoj nam je otac nametnuo teški jaram. Ti nam sada olakšaj tešku službu svoga oca, teški jaram koji metnu na nas, pa ćemo ti služiti!” ⁵ A on im odgovori: “Za tri dana dođite opet k meni.” I narod ode. ⁶ Tada se kralj Roboam posavjetova sa starcima koji su

služili njegovu ocu Salomonu dok je bio živ i upita ih: “Što savjetujete da odgovorim ovome narodu?” ⁷ Oni mu odgovoriše: “Ako danas udovoljiš tim ljudima, budeš im blagonaklon i odgovoriš im lijepim riječima, oni će ti uvijek ostati sluge.” ⁸ Ali on odbaci savjet što mu ga dadoše starci i posavjetova se s mladićima koji su odrasli s njim i bili mu u službi. ⁹ Upita ih: “Što savjetujete da odgovorim ovome narodu koji mi reče: 'Olakšaj jaram što nam ga nametnu tvoj otac?’” ¹⁰ Mladići koji bijahu s njime odrasli odgovoriše mu: “Narodu koji ti reče: 'Tvoj nam je otac nametnuo jaram, a ti nam ga olakšaj', uzvрати ovako: 'Moj je mali prst deblji od bedara moga oca!’” ¹¹ Eto, moj vam je otac nametnuo teški jaram, a ja ću još otežati vaš jaram; moj vas je otac šibao bičevima, a ja ću vas šibati bičevima sa željeznim štipavcima.” ¹² A treći dan dođe sav narod k Roboamu, kako im bijaše zapovjedio kralj rekavši im: “Vratite se k meni trećega dana.” ¹³ Kralj im oštro odgovori, odbacivši savjet koji mu dadoše stariji. ¹⁴ I reče im po savjetu mladih: “Moj je otac otežao vaš jaram, a ja ću još dodati na nj; moj vas je otac šibao bičevima, a ja ću vas šibati bičevima sa željeznim štipavcima.” ¹⁵ Kralj dakle ne htjede poslušati naroda, jer tako upriliči Jahve da se ispuni riječ što je preko Ahije iz Šila kaza Nebatovu sinu Jeroboamu. ¹⁶ Kad Izraelci vidješe gdje se kralj oglušio, odgovori mu narod: “Kakav dio mi imamo s Davidom? Mi nemamo baštine s Jišajevim sinom. U šatore, Izraele! A

sad se, Davide, brini za svoj dom!" I sav Izrael ode pod svoje šatore. ¹⁷ Roboam zavlada samo nad Izraelovim sinovima koji su živjeli po judejskim gradovima. ¹⁸ Potom kralj Roboam posla Adorama, nadstojnika za tlaku, ali ga Izraelci kamenovaše i on umrije; a kralj se Roboam brže-bolje pope na kola i pobježe u Jeruzalem. ¹⁹ Tako se Izrael odijelio od doma Davidova sve do danas. ²⁰ Kada su Izraelci doznali da se vratio Jeroboam, pozvaše ga u zajednicu i postaviše ga kraljem nad svim Izraelom. Uz kuću Davidovu nije pristajao nitko, osim samoga plemena Judina. ²¹ Došavši u Jeruzalem, Roboam skupi sav dom Judin i pleme Benjaminovo, sto i osamdeset tisuća vrsnih ratnika, da udare na dom Izraelov i da vrate kraljevstvo Roboamu, sinu Salomonovu. ²² Ali dođe Jahvina riječ Božjem čovjeku Šemaji: ²³ "Kaži Salomonovu sinu Roboamu, judejskom kralju, i svem domu Judinu i Benjaminovu i ostalom narodu: ²⁴ Ovako veli Jahve: 'Ne idite se tući s braćom, djecom Izraelovom! Neka se svatko vrati svojoj kući, jer je ovo poteklo od mene.'" I oni poslušашe riječ Jahvinu i vratiše se kako im reče Jahve. ²⁵ Jeroboam utvrdi Šekem u Efrajimovoj gori i ondje se nastani. Poslije izađe odatle i utvrdi Penuel. ²⁶ Jeroboam reče u svom srcu: "Sad bi se kraljevstvo moglo vratiti domu Davidovu. ²⁷ Ako ovaj narod bude nastavio uzlaziti u Dom Jahvin u Jeruzalemu da prinosi žrtve, srce će se naroda vratiti svome gospodaru, Roboamu, kralju judejskome, i mene će ubiti." ²⁸ Pošto se kralj posavjetovao, načini

dva zlatna teleta i reče narodu: “Dosta ste uzlazili u Jeruzalem! Evo, Izraele, tvoga boga koji te izveo iz zemlje egipatske.” ²⁹ Zatim postavi jedno tele u Betelu, a drugo smjesti u Dan. ³⁰ To je bila prigoda za grijeh: narod je odlazio jednome u Betel i drugome u Dan. ³¹ I podiže Jeroboam hram na uzvišicama i postavi iz puka svećenike koji nisu bili sinovi Levijevi. ³² Zatim je Jeroboam uveo blagdan u osmom mjesecu, petnaestoga dana tog mjeseca, kao što je blagdan koji se slavi u Judeji, i uzađe k žrtveniku. Tako je učinio u Betelu, žrtvujući teocima koje je načinio. U Betelu je postavio i svećenike uzvišica što ih bijaše podigao. ³³ I uzađe k žrtveniku koji je načinio, petnaestoga dana osmog mjeseca, mjeseca koji je sam izabrao; i ustanovi blagdan za Izraelce i uzađe k žrtveniku da prinese kad.

13

¹ A neki čovjek Božji dođe na riječ Jahvinu iz Judeje u Betel kada Jeroboam stajaše pred žrtvenikom da prinese kad. ² I po Jahvinoj zapovijedi povika onaj prema žrtveniku: “Žrtveniče, žrtveniče! Ovako veli Jahve: 'Evo će se roditi u kući Davidovoj sin po imenu Jošija. On će na tebi žrtvovati svećenike uzvišica, te koji na tebi prinose kad, i on će na tebi spaliti ljudske kosti!’” ³ U isto im vrijeme dade znak: “Ovo je znak da je Jahve govorio: gle, žrtvenik će se raspuknuti i prosut će se pepeo što je na njemu.” ⁴ Kada je kralj čuo što je čovjek Božji rekao protiv žrtvenika u Betelu, pruži ruku odande od žrtvenika i reče: “Uхватите га!” Ali se

osušila ruka koju je ispružio prema čovjeku i nije je mogao vratiti k sebi. ⁵ Žrtvenik se raspuknuo i pepeo se prosuo sa žrtvenika, prema znaku što ga je dao čovjek Božji po naredbi Jahvinoj. ⁶ Kralj progovori i reče čovjeku Božjem: “Umilostivi Jahvu, Boga svoga, da bih mogao vratiti ruku k sebi.” Božji čovjek umilostivi Jahvu i ruka se kraljeva vrati k njemu i bila je kao prije. ⁷ Kralj onda reče čovjeku Božjem: “Hodi sa mnom kući da se okrijepiš. I dat ću ti dar.” ⁸ Ali čovjek Božji odgovori kralju: “Da mi dadeš polovinu svoje kuće, ne bih pošao s tobom. Ni jeo ni pio ne bih na ovom mjestu, ⁹ jer mi je ovako zapovjedbano riječju Jahvinom: ‘Ne jedi kruha i ne pij vode, niti se vraćaj istim putem kojim si došao.’” ¹⁰ I otišao je drugim putem, nije se vraćao putem kojim je došao u Betel. ¹¹ A u Betelu živio star prorok. Došli njemu njegovi sinovi te mu pripovjedili sve što je onoga dana učinio čovjek Božji u Betelu; i riječi što ih je onaj kazao kralju pripovjediše sinovi ocu. ¹² A on ih upita: “Kojim je putem otišao?” Sinovi pokazaše put kojim je otišao čovjek Božji što bijaše došao iz Judeje. ¹³ Prorok će nato sinovima: “Osamarite mi magarca!” I osamariše mu magarca, a on uzjaha. ¹⁴ Krenuo je za čovjekom Božjim i našao ga gdje sjedi pod hrastom; i upita ga: “Jesi li ti čovjek Božji koji je došao iz Judeje?” A on mu odgovori: “Jesam.” ¹⁵ Prorok mu reče: “Hodi sa mnom mome domu da štogod pojedješ.” ¹⁶ Ali on odgovori: “Ne smijem se vratiti s tobom, niti smijem jesti kruha ni piti vode na ovome mjestu,

¹⁷ jer mi je Jahvinom riječju naređeno ovo: 'Ne jedi ondje kruha, ne pij vode, niti se vraćaj putem kojim si onamo pošao'." ¹⁸ Nato će mu onaj: "I ja sam prorok kao i ti, i anđeo mi je riječju Jahvinom rekao: 'Povedi ga sa sobom kući da jede kruha i pije vode.'" Slagao mu je. ¹⁹ Božji čovjek vrati se s njim, u njegovoj je kući jeo kruha i pio vode. ²⁰ Dok su sjedili za stolom, dođe riječ Jahvina proroku koji ga je natrag doveo ²¹ i povika on čovjeku Božjem koji je došao iz Judeje: "Ovako veli Jahve: zato što nisi poslušao zapovijedi Jahvine i nisi držao naredbe koju ti je dao Jahve, Bog tvoj, ²² nego si se vratio, jeo kruha i pio vode na mjestu gdje sam ti rekao da ne jedeš kruha i ne piješ vode, zato tijelo tvoje neće leći u grob otaca tvojih." ²³ Pošto se onaj koga bijaše doveo najeo kruha i napio vode, osedla mu magarca. ²⁴ I ode onaj. A na putu ga zaskoči lav i usmrti ga. I tako je mrtvo tijelo ležalo ispruženo na putu, magarac stajao kraj njega, a i lav stajaše kraj tijela. ²⁵ Ljudi prolazeći vidješe mrtvo tijelo ispruženo na putu i lava gdje stoji kraj njega; i odoše i javiše to u gradu gdje je živio stari prorok. ²⁶ Kad je to čuo prorok koji bijaše onoga vratio s puta, reče: "To je čovjek Božji koji se usprotivio riječi Jahvinoj! I Jahve ga je predao lavu, koji ga je napao i ubio, prema riječi koju je Jahve rekao." ²⁷ I reče svojim sinovima: "Osamarite mi magarca!" I oni mu ga osamariše. ²⁸ Ode on i nađe mrtvo tijelo bačeno na putu i magarca i lava gdje stoje pokraj tijela: lav nije požderao tijelo niti je rastrgao

magarca. ²⁹ Tada prorok podiže mrtvo tijelo čovjeka Božjeg i prebaci ga na magarca; i vrati se u grad gdje je živio da mrtvoga ožali i pokopa. ³⁰ Položio je mrtvo tijelo u svoju grobnicu i jecao je nad njim: “Jao, brate moj!” ³¹ A kad ga je pokopao, reče svojim sinovima: “Poslije moje smrti sahranite me u istu grobnicu gdje je pokopan čovjek Božji; stavite moje kosti kraj njegovih. ³² Jer će se sigurno ispuniti riječ koju je po zapovijedi Jahvinoj objavio protiv žrtvenika u Betelu i protiv svih svetišta na uzvišicama u gradovima Samarije.” ³³ Ni poslije ovoga događaja ne obrati se Jeroboam za svoga zlog puta, nego je i dalje priproste ljude postavljao za svećenike na uzvišicama: tko je želio, davao mu je darove da postane svećenik uzvišica. ³⁴ Takvim je postupkom padala u grijeh kuća Jeroboamova, rušila se i nestajala s lica zemlje.

14

¹ U ono se vrijeme razbolje Abija, sin Jeroboamov, ² i Jeroboam reče svojoj ženi: “Ustani i preobuci se da te ne bi prepoznali da si žena Jeroboamova; i idi u Šilo. Ondje je prorok Ahija: onaj koji mi je prorokovao da ću biti kraljem ovoga naroda. ³ I ponesi deset hljebova, kolača i posudu meda i otiđi k njemu! On će ti reći što će biti s dječakom.” ⁴ I učini tako žena Jeroboamova: ustade, ode u Šilo i uđe u kuću Ahijinu. A on nije više vidio, oslabile mu oči od duboke starosti. ⁵ Ali mu je Jahve rekao: “Evo dolazi žena Jeroboamova da od tebe traži

savjeta za svoga sina jer je bolestan; a ti ćeš joj reći tako i tako. Kad bude ulazila, pretvarat će se kao da je druga.” ⁶ Kad Ahija ču šum njenih koraka na vratima, reče joj: “Uđi, ženo Jeroboamova! Što se pretvaraš da si druga, kad imam tešku vijest za tebe? ⁷ Idi, reci Jeroboamu: 'Ovako kaže Jahve, Bog Izraelov: Podigao sam te isred naroda i učinio sam te knezom nad mojim narodom Izraelom, ⁸ istrgnuo sam kraljevstvo iz kuće Davidove i dao ga tebi. Ali ti nisi bio kao moj sluga David, koji je držao moje zapovijedi i koji me slijedio svim srcem svojim i činio samo ono što je pravedno u mojim očima. ⁹ Ti si radio kudikamo gore od svojih prethodnika, otišao si i načinio sebi druge bogove, salio si im likove da me dražiš, mene si bacio za leđa. ¹⁰ Zato, evo, puštam zlo na kuću Jeroboamovu, istrijebit ću iz obitelji Jeroboamove sve što mokri uza zid, robove i slobodnjake u Izraelu; ja ću netragom pomesti kuću Jeroboamovu kao što se mete nečist, da ga ništa ne ostane. ¹¹ One koji iz Jeroboamove obitelji umru u gradu, proždrijet će psi, a one koji umru u polju, pojest će ptice nebeske.' - Eto tako je Jahve rekao. ¹² A ti ustani i pođi svome domu: tek što nogama stupiš u grad, dječak će umrijeti. ¹³ Sav će ga Izrael oplakati i pokopat će ga. On će biti jedini iz obitelji Jeroboamove položen u grob, jer se jedino na njemu našlo nešto što se u kući Jeroboamovoj svidjelo Jahvi, Bogu Izraelovu. ¹⁴ Jahve će sebi postaviti kralja nad Izraelom i taj će istrijebiti kuću Jeroboamovu. Evo dana! Što? Čak i

trenutka! ¹⁵ Jahve će udariti Izraela te će se njihati kao trska u vodi. Iščupat će Izraela iz ove dobre zemlje koju je dao njihovim ocima i rasijat će ih s onu stranu Rijeke, jer su načinili sebi ašere koje srde Jahvu. ¹⁶ Odbacit će Izraela kao smeće, zbog grijeha što ih je učinio Jeroboam i na koje je navodio Izraela.” ¹⁷ Žena Jeroboamova ustate i ode. Stigla je u Tirsu, a kad je prelazila kućni prag, dječak bijaše mrtav. ¹⁸ Pokopali su ga i sav ga je Izrael oplakao prema riječi koju je Jahve rekao po sluzi svome proroku Ahiji. ¹⁹ Ostala povijest Jeroboamova, kako je ratovao i kraljevaio, to je zapisano u knjizi Ljetopisa kraljeva izraelskih. ²⁰ Jeroboamovo kraljevanje trajalo je dvadeset i dvije godine, zatim je Jeroboam počinuo kraj otaca svojih, a sin mu Nadab zakraljio se mjesto njega. ²¹ Roboam, sin Salomonov, bio je kralj Judejaca; bijaše mu četrdeset i jedna godina kad je postao kraljem, a sedamnaest je godina kraljevaio u Jeruzalemu, u gradu koji Jahve izabra između svih izraelskih plemena da ondje postavi svoje Ime. Majka mu se zvala Naama, a bila je Amonka. ²² I Juda učini zlo u očima Jahvinim. Grijesima koje su počinili razjarili su ga više od svega što su učinili njihovi oci. ²³ Jer su i oni podigli uzvišice, stupove i ašere na svakom brežuljku i pod svakim zelenim drvetom. ²⁴ Bilo je čak posvećenih bludnica u zemlji. Oponašao je sve grozote naroda što ih je Jahve otjerao ispred sinova Izraelovih. ²⁵ Pete godine Roboamova kraljevanja egipatski kralj Šišak navali na Jeruzalem. ²⁶ Opljačka

sve blago iz Doma Jahvina i riznicu kraljevskog dvora; sve je uzeo; uze i sve zlatne štitove što ih bijaše napravio Salomon. ²⁷ Namjesto njih kralj Roboam napravi tučane štitove i povjeri ih zapovjednicima straže koja je čuvala vrata kraljevskog dvora. ²⁸ Kad je god kralj išao u Jahvin Dom, stražari su ih uzimali, a poslije ih vraćali u stražaru. ²⁹ Ostala povijest Roboamova, sve što je učinio, zar nije zapisano u knjizi Ljetopisa kraljeva judejskih? ³⁰ Za sve vrijeme bio je rat između Roboama i Jeroboama. ³¹ Roboam je počinuo sa svojim ocima i bi sahranjen sa svojim ocima u Davidovu gradu. Majka mu se zvala Naama, a bila je Amonka. Na njegovo se mjesto zakraljio sin mu Abijam.

15

¹ Osamnaeste godine kraljevanja Jeroboama, sina Nebatova, zakraljio se Abijam u Judeji. ² Tri je godine kraljevaio u Jeruzalemu; njegova se majka zvala Maaka, a bila je kći Abšalomova. ³ On je hodio u svim grijesima što ih je njegov otac činio prije njega, i njegovo srce nije bilo potpuno odano Jahvi, Bogu svome, kao srce njegova praoca Davida. ⁴ Ipak, zbog Davida, dao mu je Jahve, Bog njegov, svjetiljku u Jeruzalemu, podigavši sinove njegove poslije njega i sačuvavši Jeruzalem. ⁵ Jer je David činio sve što je pravo u očima Jahvinim i za svega svoga života nije odstupio ni od čega što mu je zapovjedio, osim onog što je učinio Uriji Hetitu. ⁶ # ⁷ Ostala povijest Abijamova, sve što je učinio, zar to nije zapisano u knjizi Ljetopisa kraljeva judejskih? A

bijaše rat između Abijama i Jeroboama. ⁸ Potom je Abijam počnuo sa svojim ocima. Sahraniše ga u Davidovu gradu; na njegovo se mjesto zakralji sin mu Asa. ⁹ Dvadesete godine Jeroboamova kraljevanja nad Izraelom postade Asa kraljem Judeje. ¹⁰ Kraljevao je četrdeset i jednu godinu u Jeruzalemu; njegova se baka zvala Maaka, a bila je kći Abšalomova. ¹¹ Asa je činio što je pravo u očima Jahvinim, kao i njegov praotac David. ¹² Protjerao je iz zemlje posvećene bludnice i uklonio sve idole koje njegovi oci bijahu načinili. ¹³ Sam je uklonio svoju baku s dostojanstva velike kneginje, jer bijaše načinila gada Ašeri. Asa je sasjekao njezina gada i spalio ga u potoku Kidronu. ¹⁴ Ali uzvišice nisu bile uklonjene; ipak je Asino srce bilo privrženo Jahvi svega njegova života. ¹⁵ Unio je u Dom Jahvin posvećene darove svoga oca i svoje: srebro, zlato i posuđe. ¹⁶ Bio je rat između Ase i Baše, kralja izraelskoga, u sve njihove dane. ¹⁷ Izraelski kralj Baša navali na Judeju i stade utvrđivati Ramu da spriječi svako kretanje judejskom kralju Asi. ¹⁸ Asa tada uze srebra i zlata koje je preostalo u riznicama Doma Jahvina i u riznicama kraljevskog dvora i dade ga svojim slugama te ih posla Ben-Hadadu, sinu Tabrimonovu, sinu Hezjonovu, aramejskom kralju, koji je stolovao u Damasku, i poruči mu: ¹⁹ "Neka bude savez između mene i tebe, između moga i tvoga oca; evo, šaljem ti na dar srebra i zlata: hajde, raskini savez s izraelskim kraljem Bašom da bi otišao od mene." ²⁰ Ben-Hadad posluša kralja Asu i posla svoje vojskovođe na izraelske gradove te oni pokoriše Ijon, Dan, Abel

Bet-Maaku, sav Kineret i svu zemlju Naftali. ²¹ A kada to Baša dozna, presta utvrđivati Ramu i vrati se u Tirsu. ²² Kralj Asa sazva sve Judejce, bez izuzetka, i oni odnesoše kamenje i drvo kojima je Baša utvrđivao Ramu, i kralj Asa utvrdi time Gebu Benjaminovu i Mispu. ²³ Ostala povijest Asina, sve njegove pobjede i sve što je učinio i gradovi koje je utvrdio, zar to nije zapisano u knjizi Ljetopisa kraljeva judejskih? A u starosti bolovao je od nogu. ²⁴ Asa je počinuo sa svojim ocima i sahranjen je sa svojim ocima u gradu Davida, svoga praoca. Njegov sin Jošafat zakralji se mjesto njega. ²⁵ Nadab, sin Jeroboamov, postade kraljem Izraela druge godine Asina kraljevanja Judejom i vladao je dvije godine Izraelom. ²⁶ Činio je zlo u očima Jahvinim. Hodio je putem svoga oca i oponašao njegov grijeh na koji je navodio Izraela. ²⁷ Baša, sin Ahijin, iz kuće Jisakarove, uroti se protiv njega i ubi ga u Gibetonu, koji pripada Filistejcima i koji su opsjedali Nadab i sav Izrael. ²⁸ Baša ga ubi treće godine Asina kraljevanja Judejom i zavlada mjesto njega. ²⁹ Kad je postao kraljem, pobi svu kuću Jeroboamovu i ne poštedi nikoga od Jeroboamovih dokle sve ne istrijebi po riječi koju je Jahve rekao preko sluge svoga Ahije iz Šila. ³⁰ Zbog grijeha što ih je učinio i na koje je naveo Izraela i zbog gnjeva kojim je raspalio Jahvu, Boga Izraelova. ³¹ Ostala povijest Nadabova, i sve što je učinio, zar to nije zapisano u knjizi Ljetopisa kraljeva izraelskih? ³² Između Ase i Izraelova kralja Baše vladao je rat u sve

njihove dane. ³³ Treće godine Asina kraljevanja Judejom postade Baša, sin Ahijin, kraljem nad svim Izraelom u Tirsi i vladao je dvadeset i četiri godine. ³⁴ Činio je zlo u očima Jahvinim i hodio je putem Jeroboama i njegovih grijeha kojima je zavodio Izraelce.

16

¹ Tada bi upućena riječ Jahvina Jehuu, sinu Hananijevu, protiv Baše: ² “Iz praha sam te podigao i postavio knezom nad mojim narodom Izraelom, ali si ti krenuo Jeroboamovim putem i navodiš narod moj Izrael na grijehe te me razjaruješ njihovim grijesima; ³ zato ću netragom pomesti Bašu i kuću njegovu: učinit ću s tvojom kućom kao i s kućom Jeroboama, sina Nebatova. ⁴ Tko iz obitelji Bašine umre u gradu, pojest će ga psi, a tko im umre u polju, pojest će ga ptice nebeske.” ⁵ Ostala povijest Bašina, što je učinio, njegova djela, zar sve to nije zapisano u knjizi Ljetopisa kraljeva izraelskih? ⁶ Baša je počinuo sa svojim ocima i sahranjen je u Tirsi. Sin njegov Ela zakraljio se mjesto njega. ⁷ Ali riječ Jahvina po Jehuu proroku, sinu Hananijevu, nije bila upravljena protiv Baše i njegove kuće samo zbog toga što je činio zlo u očima Jahve i ljutio ga djelima svojih ruku te bio kao i kuća Jeroboamova nego i zbog toga što je i nju istrijebio. ⁸ Dvadeset i šeste godine kraljevanja Ase u Judeji postade Ela, sin Bašin, kraljem Izraela u Tirsi; vladao je svega dvije godine. ⁹ Njegov dvoranin Zimri, zapovjednik polovine bojnih kola, uroti se protiv njega. Kad je bio u Tirsi, opio se u

kući Arse, upravitelja dvora u Tirsi. ¹⁰ Tada provali Zimri, udari na njega i ubi ga, dvadeset i sedme godine Asina kraljevanja Judejom, te zavlada mjesto njega. ¹¹ Čim je zavladao i sjeo na prijestolje, poubija svu obitelj Bašinu; nije mu poštediti ni što uza zid mokri, ni njegovih rođaka ni prijatelja. ¹² Tako Zimri iskorijeni svu kuću Bašinu po riječi koju je Jahve rekao protiv Baše preko sluge svoga proroka Jehua, ¹³ zbog sviju grijeha što su ih činili Baša i sin mu Ela i tako zavodili Izraela, srdeći Jahvu, Boga Izraelova, svojim krivim bogovima. ¹⁴ Ostala povijest Elina, sve što je učinio, zar to nije zapisano u knjizi Ljetopisa kraljeva izraelskih? ¹⁵ Dvadeset i sedme godine Asina kraljevanja Judejom postade Zimri kraljem u Tirsi i vladao je sedam dana. Narod je tada opsjedao Gibeton, koji je pripadao Filistejcima. ¹⁶ Kad je utaboreni narod čuo da se Zimri pobunio i ubio kralja, sav Izrael istoga dana u taboru proglasi kraljem nad Izraelom zapovjednika vojske Omrija. ¹⁷ Zatim Omri i sav Izrael s njime odoše od Gibetona i opsjedoše Tirsu. ¹⁸ Kad je Zimri vidio da će grad biti osvojen, uđe u utvrdu kraljevskoga dvora, zapali nad sobom kraljevski dvor i tako pogibe. ¹⁹ To je bilo zbog grijeha koje je počinio radeći što je zlo u očima Jahvinim i hodeći putem Jeroboama i njegovih grijeha kojima je zavodio Izraela. ²⁰ Ostala povijest Zimrijeva i njegova urota koju je skovao, zar sve to nije zapisano u knjizi Ljetopisa kraljeva izraelskih? ²¹ Tada se Izraelov narod razdjelio: polovica se odlučila za Tibnija,

sina Ginatova, da ga učini kraljem, a druga polovica za Omrija. ²² Ali pristaše Omrijeve nadjačaše pristaše Tibnija, sina Ginatova, pa kad Tibni umrije, postade Omri kraljem. ²³ Trideset i prve godine Asina kraljevanja Judejom postade Omri kraljem Izraela za dvanaest godina. U Tirsi je kraljevaio šest godina. ²⁴ Tada kupi od Šemera za dva talenta srebra brdo Samariju; sagradi grad koji po imenu Šemera, vlasnika brijega, nazva Samarija. ²⁵ Ali je Omri činio zlo u očima Jahvinim i bio je gori od svojih prethodnika. ²⁶ U svemu je slijedio Jeroboama, sina Nebatova, i njegove grijehe kojima je zavodio Izraela i srdio Jahvu, Boga Izraelova, svojim lažnim bogovima. ²⁷ Ostala povijest Omrijeva, sve što je učinio, njegovi pothvati koje je izveo, zar to nije zapisano u knjizi Ljetopisa kraljeva izraelskih? ²⁸ Omri počinu sa svojim ocima i sahranjen je u Samariji. Njegov sin Ahab postade kraljem mjesto njega. ²⁹ Ahab, sin Omrijeva, postade izraelskim kraljem u trideset i osmoj godini Asina kraljevanja Judejom i vladao je dvadeset i dvije godine nad Izraelom u Samariji. ³⁰ Ahab, sin Omrijeva, činio je u očima Jahvinim više zla od svih svojih prethodnika. ³¹ I malo mu bijaše što je hodio u grijesima Jeroboama, sina Nebatova, nego se još oženi Izebelom, kćerju Etbaala, kralja sidonskog, i poče služiti Baalu i klanjati mu se; ³² Baalu podiže žrtvenik u Baalovu hramu što ga bijaše sagradio u Samariji. ³³ Ahab je podigao i Ašeru i učinio druga zlodjela i razljutio Jahvu, Boga Izraelova, više od svih kraljeva izraelskih

koji bijahu prije njega. ³⁴ Za njegova je vremena Hiel iz Betela sagradio Jerihon; uz žrtvu svoga prvorodunca Abirama podigao je temelje, a uz žrtvu svoga mezimca Seguba postavio je gradska vrata, po riječi koju je Jahve rekao po svome sluzi Jošui, sinu Nunovu.

17

¹ Ilija Tišbijac, iz Tišbe Gileadske, reče Ahabu: “Živoga mi Jahve, Boga Izraelova, komu služim, neće ovih godina biti ni rose ni kiše, osim na moju zapovijed.” ² Upućena mu je riječ Jahvina ovako: ³ “Idi odavde i kreni na istok i sakrij se na potoku Keritu, koji je nasuprot Jordanu. ⁴ Pit ćeš iz potoka, a gavranima sam zapovjedio da te ondje hrane.” ⁵ Ode on i učini po riječi Jahvinoj i nastani se na potoku Keritu, nasuprot Jordanu. ⁶ Gavrani su mu jutrom donosili kruha, a večerom mesa; iz potoka je pio. ⁷ Ali poslije nekog vremena presuši potok, jer nije bilo kiše u svoj zemlji. ⁸ Tada Iliji dođe riječ Jahvina: ⁹ “Ustani, idi u Sarfatu Sidonsku i ondje ostani. Evo, ondje sam zapovjedio jednoj udovici da te hrani.” ¹⁰ Ustade on i krenu u Sarfatu. Kada je stigao do gradskih vrata, neka je udovica onuda skupljala drva; on joj se obrati i reče: “Donesi mi malo vode u vrču da pijem!” ¹¹ Kad je pošla da donese, on viknu za njom i reče joj: “Donesi mi i malo kruha u ruci!” ¹² Ona odgovori: “Živoga mi Jahve, tvoga Boga, ja nemam pečena kruha, nemam do pregršti brašna u ćupu i malo ulja u vrču. I evo kupim drva, pa ću otići i ono

pripremiti sebi i svome sinu da pojedemo i da umremo.” ¹³ Ali joj Ilija reče: “Ništa se ne boj. Idi i uradi kako si rekla; samo najprije umijesi meni kolačić, pa mi donesi; a onda zgotovi za sebe i za svoga sina. ¹⁴ Jer ovako govori Jahve, Bog Izraelov: 'U ćupu neće brašna nestati ni vrč se s uljem neće isprazniti sve dokle Jahve ne pusti da kiša padne na zemlju.’” ¹⁵ Ode ona i učini kako je rekao Ilija; i za mnoge dane imadoše jela, ona, on i njen sin. ¹⁶ Brašno se iz ćupa nije potrošilo i u vrču nije nestalo ulja, po riječi koju je Jahve rekao preko svoga sluge Ilije. ¹⁷ Poslije ovih događaja razbolio se sin domaćičin i bolest se njegova jako pogoršala, tako te u njemu nije ostalo daha. ¹⁸ Tada ona reče Iliji: “Što ja imam s tobom, čovječe Božji? Zar si došao k meni da me podsjetiš na moj grijeh i da mi usmrtiš sina!” ¹⁹ On joj reče: “Daj mi svoga sina!” Tada ga uze iz njezina naručja, odnese ga u gornju sobu gdje je stanovao i položi ga na svoju postelju. ²⁰ Tada zavapi Jahvi i reče: “Jahve, Bože moj, zar zaista želiš udovicu koja me ugostila uvaliti u tugu umorivši joj sina?” ²¹ Zatim se tri puta pružio nad dječakom zazivajući Jahvu: “Jahve, Bože, učini da se u ovo dijete vrati duša njegova!” ²² Jahve je uslišio molbu Ilijinu, u dijete se vratila duša i ono oživje. ²³ Ilija ga uze, siđe iz gornje sobe u kuću i dade ga njegovoj materi; i reče Ilija: “Evo, tvoj sin živi!” ²⁴ Žena mu reče: “Sada znam da si ti čovjek Božji i da je riječ Jahvina u tvojim ustima istinita!”

18

¹ Prošlo je mnogo vremena i riječ Jahvina bi upravljena treće godine Iliji: “Idi, pokaži se Ahabu, jer želim pustiti kišu na lice zemlje.”

² I ode Ilija da se pokaže Ahabu. Kako je glad u Samariji bivala teža, ³ pozva Ahab dvorskog upravitelja Obadiju. Taj se Obadija veoma bojao Jahve; ⁴ jer kad je Izebela poubijala proroke Jahvine, on je uzeo stotinu proroka i sakrio ih po pedeset u jednu spilju, gdje ih je hranio kruhom i pojiо vodom. ⁵ I reče Ahab Obadiji: “Hajde, obići ćemo svu zemlju, sve izvore i sve potoke, možda ćemo naći trave da sačuvamo u životu konje i mazge i da nam ne propadne stoka.”

⁶ Podijelili su zemlju koju će pretražiti: Ahab je sam otišao jednim putem, a Obadija je pošao sam drugim putem. ⁷ I kad je Obadija bio na putu, eto mu u susret Ilije; poznavši ga, pade ničice i reče: “Jesi li to ti, gospodaru Ilija!” ⁸ On mu odgovori: “Ja sam! Idi i reci svome gospodaru: ‘Evo Ilije!’” ⁹ Odgovori mu Obadija: “Što sam sagriješio te slugu svojega predaješ u ruke Ahabu da me ubije? ¹⁰ Živoga mi Jahve, tvoga Boga, nema naroda ili kraljevstva kamo moj gospodar nije slao da te traže. I kad su mu rekli: ‘Nema ga!’ zakleo je kraljevstvo i narod što te nisu našli. ¹¹ I sada mi naređuješ: ‘Idi, reci svome gospodaru: Evo Ilije!’” ¹² Ali kad ja odem od tebe, Duh Jahvin odnijet će te ne znam kamo, a ja ću doći i obavijestiti Ahaba. Pa kad te ne nađe, ubit će me! A tvoj se sluga boji Jahve od mladosti svoje! ¹³ Zar nije poznato mome gospodaru

što sam učinio kad je ono Izebela poubijala proroke Jahvine? Sakrio sam stotinu proroka, po pedeset u jednu spilju, i kruhom ih uzdržavao i vodom. ¹⁴ I sada ti naređuješ: 'Idi, reci svome gospodaru: Evo Ilije!' Pa on će me ubiti!" ¹⁵ Ilija mu odgovori: "Živoga mi Jahve Sebaota, komu služim, još ću mu se danas pokazati." ¹⁶ Obadija pođe u susret Ahabu i donese mu vijest, a Ahab pođe u susret Iliji. ¹⁷ Kad Ahab ugleda Iliju, reče mu: "Jesi li ti onaj koji upropašćuješ Izraela?" ¹⁸ Ilija odgovori: "Ne upropašćujem ja Izraela, nego ti i tvoja obitelj, jer ste ostavili Jahvu, a ti si sljedbenik Baala. ¹⁹ Sada sakupi sav Izrael preda me na gori Karmelu i četiri stotine pedeset proroka Baalovih koji jedu za stolom Izebelinim." ²⁰ Ahab pozva sve sinove Izraelove i sakupi proroke na gori Karmelu. ²¹ Ilija pristupi svemu narodu i reče: "Dokle ćete hramati na obje strane? Ako je Jahve Bog, slijedite ga; ako je Baal, slijedite njega." A narod mu nije ništa odgovorio. ²² Ilija nastavi: "Ja sam još jedini ostao kao prorok Jahvin, a Baalovih je proroka četiri stotine i pedeset. ²³ Dajte nam dva junca. Neka oni izaberu sebi jednoga, neka ga sasijeku i stave na drva, ali neka ne podmeću ognja. Ja ću spremi drugoga junca i neću podmetati ognja. ²⁴ Vi zazovite ime svoga boga, a ja ću zazvati ime Jahvino: bog koji odgovori ognjem pravi je Bog." Sav narod odgovori: "Dobro!" ²⁵ Potom reče Ilija prorocima Baalovim: "Izaberite sebi jednoga junca i počnite, jer vas je mnogo više. Zazovite ime svoga boga, ali ne stavljajte ognja." ²⁶ Oni

uzeše junca koji je njima pripao i pripremiše ga. Zazivali su ime Baalovo od jutra do podne govoreći: “O Baale, usliši nas!” Ali nije bilo ni glasa, ni odgovora. I skakahu i prigibahu koljena pred žrtvenikom koji su načinili. ²⁷ U podne im se Ilija naruga i reče: “Glasnije vičite, jer on je bog; zauzet je, ili ima posla, ili je na putu; možda spava, pa ga treba probuditi!” ²⁸ A oni okrenuše vikati još glasnije i parati se noževima i sulicama, kako je u njih običaj, sve dok ih nije oblila krv. ²⁹ Kad je prošlo podne, pali su u bunilo i bjesnjeli sve dok nije bilo vrijeme da se prinese žrtva; ali nije bilo nikakva glasa ni odgovora niti znaka da ih tkogod sluša. ³⁰ Tada Ilija reče svemu narodu: “Priđite k meni!” I sav mu narod pristupi. On popravi žrtvenik Jahvin koji bijaše srušen. ³¹ Ilija uze dvanaest kamenova prema broju plemena sinova Jakova, kome je Bog rekao: “Izrael će biti ime tvoje!” ³² I sagradi od toga kamenja žrtvenik Imenu Jahvinu i iskopa jarak oko žrtvenika, širok da bi se mogle posijati dvije mjere pšenice. ³³ Složi drva, rasiječe junca i stavi ga na drva. ³⁴ Tada reče: “Napunite vodom četiri vrča i izlijte na paljenicu i na drva!” Učiniše tako. Zapovjedi im: “Ponovite”, i oni ponoviše. Tada reče: “Učinite i treći put.” Oni tako i treći put. ³⁵ Voda je tekla oko žrtvenika i jarak se ispunio vodom. ³⁶ Kad bijaše vrijeme da se prinese žrtva, pristupi prorok Ilija i reče: “Jahve, Bože Abrahamov, Izakov i Izraelov, objavi danas da si ti Bog u Izraelu, da sam ja sluga tvoj i da sam po zapovijedi tvojoj učinio sve ovo. ³⁷ Usliši me, Jahve; usliši me, da bi sav ovaj narod znao

da si ti, Jahve, Bog i da ćeš ti obratiti njihova srca.” ³⁸ I oganj Jahvin pade i proguta paljenicu i drva, kamenje i prašinu, čak i vodu u jarku isušila. ³⁹ Sav narod se uplaši, ljudi padoše ničice i rekoše: “Jahve je Bog! Jahve je Bog!” ⁴⁰ Ilija im reče: “Pohvatajte proroke Baalove da nijedan od njih ne utekne!” I oni ih pohvataše. Ilija ih odvede do potoka Kišona i ondje ih pobi. ⁴¹ Ilija reče Ahabu: “Idi gore, jedi i pij, jer čujem šumor kiše.” ⁴² Dok je Ahab otišao gore da jede i pije, Ilija se popeo na vrh Karmela, prignuo se zemlji i sakrio lice među koljena. ⁴³ Rekao je zatim svome momku: “Idi gore i pogledaj prema moru.” On ode gore, pogleda i reče: “Ništa nema ondje!” Ilija odgovori: “Vrati se sedam puta.” ⁴⁴ Ali sedmoga puta reče momak: “Eno se oblak, malen kao dlan čovječji, diže od mora.” Tada reče Ilija: “Idi, kaži Ahabu: 'Upregni i silazi da te kiša ne uhvati.’” ⁴⁵ Odjednom se nebo zamračilo od oblaka i vihora i pade jaka kiša. Ahab se pope na kola i odveze u Jizreel. ⁴⁶ Ruka je Jahvina bila nad Ilijom te on, opasavši se, otrča pred Ahabom sve do u blizinu Jizreela.

19

¹ Ahab ispriča Izebeli sve što je Ilija učinio i kako je mačem poubijao sve proroke. ² Tada Izebela poslala Iliji glasnika s porukom: “Neka mi bogovi učine sva zla i neka nadodadu, ako sutra u ovo doba ne učinim s tvojim životom kao što si ti učinio sa životom svakoga od njih!” ³ On se uplaši, ustade i ode da bi spasio život. Došao

je u Beer Šebu, koja je u Judeji, i otpustio ondje svoga momka. ⁴ A sam ode dan hoda u pustinju; sjede ondje pod smreku, zaželjše umrijeti i reče: “Već mi je svega dosta, Jahve! Uzmi dušu moju, jer nisam bolji od otaca svojih.” ⁵ Zatim leže i zaspao. Ali gle, anđeo ga taknu i reče mu: “Ustani i jedi.” ⁶ On pogleda, kad gle - kraj njegova uzglavlja na kamenu pečen kruh i vrč vode. Jeo je i pio, pa opet legao. ⁷ Ali se anđeo Jahvin javi i drugi put, dotače ga i reče: “Ustani i jedi, jer je pred tobom dalek put!” ⁸ Ustao je, jeo i pio. Okrijepljen tom hranom, išao je četrdeset dana i četrdeset noći sve do Božje gore Horeba. ⁹ Ondje je ušao u neku spilju i prenoćio u njoj. I gle, eto k njemu riječi Jahvine: “Što ćeš ti ovdje, Ilija?” ¹⁰ On odgovori: “Revnovao sam gorljivo za Jahvu, Boga nad vojskama, jer su sinovi Izraelovi napustili tvoj Savez, srušili tvoje žrtvenike i pobili mačem tvoje proroke. Ostao sam sam, a oni traže da i meni uzmu život.” ¹¹ Glas mu reče: “Iziđi i stani u gori pred Jahvom. Evo Jahve upravo prolazi.” Pred Jahvom je bio silan vihor, tako snažan da je drobio brda i lomio hridi, ali Jahve nije bio u olujnom vihoru; poslije olujnog vihora bio je potres, ali Jahve nije bio u potresu; ¹² a poslije potresa bio je oganj, ali Jahve nije bio u ognju; poslije ognja šapat laganog i blagog lahora. ¹³ Kad je to čuo Ilija, zakri lice plaštem, iziđe i stade na ulazu u pećinu. Tada mu progovori glas i reče: “Što ćeš ovdje, Ilija?” ¹⁴ On odgovori: “Revnovao sam veoma gorljivo za Jahvu nad vojskama, jer su

sinovi Izraelovi napustili tvoj Savez, srušili tvoje žrtvenike i mačem poubijali tvoje proroke. Ostadoh sam, a oni traže da i meni oduzmu život.”

¹⁵ Jahve mu reče: “Idi, vrati se istim putem u damašćansku pustinju. Kad dođeš, pomaži ondje Hazaela za kralja aramskog. ¹⁶ Pomaži Jehuu, sina Nimsijeve, za kralja izraelskoga i pomaži Elizeja, sina Šafatova, iz Abel Mehole, za proroka namjesto sebe. ¹⁷ Koji utekne od mača Hazaelova, njega će pogubiti Jehu; a tko utekne od Jehuova mača, njega će pogubiti Elizej. ¹⁸ Ali ću ostaviti u Izraelu sedam tisuća, sve koljena koja se nisu savila pred Baalom i sva usta koja ga nisu cjelivala.” ¹⁹ Ode on i na povratku naiđe na Elizeja, sina Šafatova, gdje ore: pred njim dvanaest jarmova, sam bijaše kod dvanaestoga. Ilija prođe kraj njega i baci na nj svoj plašt. ²⁰ On ostavi volove, potrča za Ilijom i reče: “Dopusti mi da zagrlim svoga oca i majku, pa ću poći za tobom.” Ilija mu odgovori: “Idi, vrati se, jer što sam ti učinio?” ²¹ On ga ostavi, uze jaram volova i žrtvova ih. Volujskim jarmom skuha meso i dade ga ljudima da jedu. Zatim ustade i pođe za Ilijom da ga posluhuje.

20

¹ Ben-Hadad, kralj Arama, skupi svu vojsku svoju - s njim bijahu trideset i dva kralja, s konjima i bojnim kolima - i ode opsjedati Samariju i udari na nju. ² Posla u grad glasnike izraelskom kralju Ahabu ³ i reče mu: “Ovako veli Ben-Hadad: 'Tvoje srebro i tvoje zlato moje je, a žene

tvoje i djeca ostaju tebi.” ⁴ Izraelski kralj ovako mu odgovori: “Na tvoju zapovijed, gospodaru kralju! Tvoj sam ja sa svime što mi pripada.” ⁵ Ali se glasnici vratiše i rekoše: “Ovako kaže Ben-Hadad i poručuje ti: 'Daj mi svoje srebro i zlato, svoje žene i djecu.’” ⁶ Budi siguran da ću sutra u ovo doba poslati svoje slugu i oni će pretražiti tvoju kuću i kuće tvojih sluga i stavit će svoju ruku na sve što im se sviđi i to će odnijeti.” ⁷ Izraelski kralj sazva sve starješine zemaljske i reče: “Promislite i pogledajte! Ovaj nam sprema zlo! Traži od mene moje žene i djecu, premda mu nisam odbio svoje srebro i zlato.” ⁸ Starješine mu i sav narod odgovoriše: “Nemoj poslušati! Nemoj pristati!” ⁹ Tada on ovako odgovori Ben-Hadadovim poslanicima: “Recite gospodaru kralju: 'Sve što si prvi put tražio od svoga slugu, ja ću učiniti, ali ovo drugo ne mogu.’” I poslanici odoše i odnesoše odgovor. ¹⁰ Tada mu Ben-Hadad poruči: “Neka mi bogovi učine zlo i neka pridaju još toliko, ako bude dosta praha Samarije da svi oni koji me slijede dobiju po pregršt!” ¹¹ Ali mu kralj izraelski odgovori: “Kaže se: 'Neka se ne hvali koji se opasuje kao onaj koji se raspasuje!’” ¹² A kad je Ben-Hadad to čuo - upravo je pio s kraljevima pod šatorima - zapovjedi svojim slugama: “Na svoja mjesta!” I oni zauzeše svoje položaje protiv grada. ¹³ Tada potraži jedan prorok Ahaba, kralja Izraela, i reče: “Ovako veli Jahve: 'Jesi li vidio ono silno mnoštvo? Ja ću ti ga danas evo predati u ruke i ti ćeš spoznati

da sam ja Jahve.” ¹⁴ Ahab reče: “Po kome?” On odgovori: “Ovako veli Jahve: po momcima pokrajinskih namjesnika.” Ahab upita: “Tko će početi boj?” On odgovori: “Ti!” ¹⁵ Ahab izvrši smotru momaka pokrajinskih upravitelja. Bijaše ih dvije stotine trideset i dva. Poslije njih izvršio je smotru sve vojske svih Izraelaca. Bijaše ih sedam tisuća. ¹⁶ Oni iziđoše u podne, dok je Ben-Hadad pio u šatorima sa trideset i dva kralja koji mu bijahu saveznici. ¹⁷ Momci pokrajinskih upravitelja iziđoše prvi. Obavijestiše Ben-Hadada: “Izišli su ljudi iz Samarije.” ¹⁸ On reče: “Ako su izišli radi mira, pohvatajte ih žive; ako su izišli u boj, opet ih uhvatite žive!” ¹⁹ Ali kad su oni - momci pokrajinskih upravitelja - izišli iz grada, za njima je slijedila ostala vojska ²⁰ i svaki je udario na svog protivnika. Aramejci su bježali, a Izraelci ih progonili. Ben-Hadad, aramejski kralj, spasio se na konju zajedno s nekim konjanicima. ²¹ Tada je izišao izraelski kralj; zarobio je konje i kola i nanio Aramejcima težak poraz. ²² Tada pristupi prorok izraelskom kralju i reče mu: “Hajdemo! Ohrabri se i razmisli dobro što ti je činiti, jer će dogodne aramejski kralj napasti na te.” ²³ Sluge su savjetovale aramejskog kralja: Njihov bog je bog gora, i zato su bili jači od nas. Ali ako se pobijemo s njima u ravnici, sigurno ćemo mi biti jači od njih. ²⁴ Učinimo dakle ovako: makni ove kraljeve i postavi na njihovo mjesto upravitelje. ²⁵ Zatim skupi sebi veliku vojsku kolika je bila ona koju si izgubio, toliko konja i toliko kola. Tada ćemo

se pobiti s njima u ravnici, i sigurno ćemo ih nadvladati.” On ih poslušao i učini tako. ²⁶ Na početku godine Ben-Hadad podiže Aramejce i pođe na Afek da vojuje s Izraelom. ²⁷ Izraelci se podigoše i krenuše protiv njih. I utaboriše se Izraelci pred njima kao dva mala stada koza, dok su Aramejci prekrili zemlju. ²⁸ Tada pristupi Božji čovjek izraelskom kralju i reče: “Ovako veli Jahve: 'Zato što Aramejci kažu za Jahvu da je Bog bregova i da nije Bog ravnica, ja ću predati u tvoje ruke ovo silno mnoštvo da spoznate da sam ja Jahve'.” ²⁹ Sedam dana bijahu utaboreni jedni sučelice drugima. Sedmoga dana zametnu se boj i Izraelci poubijaše Aramejce, stotinu tisuća pješaka u jedan jedini dan. ³⁰ Ostatak pobježe u Afek, u grad, ali se sruši zidina na dvadeset i sedam tisuća ljudi koji su ostali. Pobjegao je i Ben-Hadad. U gradu je prelazio iz jednog skrovišta u drugo. ³¹ Njegove su mu sluge rekle: “Gle! Mi smo čuli da su izraelski kraljevi milosrdni. Stavimo kostrijet oko bokova svojih i konope oko svojih glava, pa izađimo pred kralja izraelskog: možda će ti poštedjeti život.” ³² I svezaše kostrijeti oko bokova svojih i konopce oko svojih glava. Otišli su pred izraelskog kralja i rekli: “Tvoj sluga Ben-Hadad kaže: 'Ostavi me na životu!'" On odgovori: “Je li još živ? On je moj brat.” ³³ Ljudi su to uzeli kao dobar znak i požurili se da ga uhvate za riječ govoreći: “Ben-Hadad tvoj je brat.” Ahab odgovori: “Idite! Dovedite ga!” Ben-Hadad dođe i on ga uze na kola. ³⁴ Ben-Hadad reče mu tada: “Vratit ću ti gradove koje je moj otac uzeo tvome ocu; stajat

će ti na raspolaganju četvrti u Damasku, kao što ih je postavio moj otac u Samariji. Pod ovim me uvjetom otpusti.” Ahab sklopi s njime savez i otpusti ga. ³⁵ Neki od proročkih sinova reče po Jahvinoj zapovijedi svome drugu: “Udari me!” Ali čovjek ne htjede da ga tuče. ³⁶ Tada mu onaj reče: “Budući da nisi slušao glasa Jahvina, evo, kad odeš od mene, lav će te razderati.” Tek što se udaljio od njega, naiđe na lava koji ga razdera. ³⁷ Prorok nađe drugoga čovjeka i reče: “Udari me!” Čovjek ga izudara i izrani. ³⁸ Prorok ode, postavi se kralju na put, a preko očiju navuče povez da ga ne prepoznaju. ³⁹ Kad je kralj prolazio, on povika: “Tvoj je sluga bio izišao u boj, kadli iz bojnih redova jedan istupi i dovede mi nekog čovjeka govoreći: ‘Čuvaj ovoga čovjeka! Ako nestane, tvoj će život biti za njegov život, ili ćeš platiti srebrni talenat.’” ⁴⁰ I dok je tvoj sluga radio ovdje-ondje, njega je nestalo.” Tada mu reče kralj Izraela: “Eto ti presude! Sam si je izrekao!” ⁴¹ Nato onaj odmah ukloni povez s očiju i kralj izraelski vidje da je to jedan od proroka. ⁴² A on reče kralju: “Ovako veli Jahve: ‘Budući da si pustio da ti iz ruke utekne čovjek koga sam udario prokletstvom, tvoj će život biti za njegov život, tvoj narod za njegov narod.’” ⁴³ I kralj izraelski ode svojoj kući, mrk i srdit, i uđe u Samariju.

21

¹ Nakon tih događaja dogodilo se ovo: Nabot Jizreelac imao vinograd kraj palače Ahaba, kralja

samarijskog, ² i Ahab ovako reče Nabotu: "Ustupi mi svoj vinograd da mi bude za povrtnjak jer je blizu moje kuće. Ja ću ti dati za nj bolji vinograd, ili, ako to želiš, dat ću ti novca koliko vrijedi."

³ Ali Nabot reče Ahabu: "Jahve me sačuvao od toga da ti ustupim baštinu svojih otaca!" ⁴ Ahab se vrati kući mrk i ljutit zbog riječi koju mu je Nabot Jizreelac rekao: "Ne dam ti baštine svojih otaca." Legao je na postelju i okrenuo lice i nije htio okusiti hrane. ⁵ Dođe mu njegova žena Izebela i reče: "Zašto si zlovoljan i ne mariš za hranu?"

⁶ On joj odgovori: "Govorio sam Nabotu Jizreelcu i rekao mu: 'Ustupi mi svoj vinograd za novac, ili, ako ti je draže, dat ću ti drugi vinograd za taj.' Ali mi je on rekao: 'Ne dam ti svoga vinograda.'" ⁷ Tada mu žena Izebela reče: "Jesi li ti onaj koji kraljuje nad Izraelom! Ustani i jedi i budi dobre volje. Ja ću ti pribaviti vinograd Nabota Jizreelca." ⁸ I

napisa ona pisma u ime Ahabovo i zapečati ih kraljevskim pečatom. Pisma je poslala starješinama i glavarama Nabotovim sugrađanima.

⁹ U tim je pismima napisala: "Proglasite post i postavite Nabota na čelo naroda. ¹⁰ Postavite prema njemu dva nitkova koji će ga optužiti: 'Proklinjao si Boga i kralja!' Tada ga izvedite i kamenujte ga da pogine." ¹¹ I učiniše ljudi Nabotova grada, starješine i glavari, kako im je Izebela zapovjedila i kako je pisalo u pismima koja im je uputila. ¹² Proglasiše post i Nabota postaviše na čelo naroda. ¹³ Tada dođoše dva nitkova, sjedoše mu nasuprot i optužiše Nabota

pred narodom: “Nabot je proklinjao Boga i kralja.” I tako izvedoše Nabota izvan grada, zasuše ga kamenjem i on pogibe. ¹⁴ Zatim poručiše Izebeli: “Nabot je kamenovan i umro je.” ¹⁵ Pošto je Izebela čula da je Nabot kamenovan i da je umro, reče Ahabu: “Ustani i zaposjedni vinograd što ti ga Nabot Jizreelac ne htjede ustupiti za novac. Nabot više nije živ, on je mrtav.” ¹⁶ Kada je Ahab doznao da je Nabot mrtav, ustade i siđe u vinograd Nabota Jizreelca da ga zaposjedne. ¹⁷ Tada bi upućena riječ Jahvina Iliji Tišbijcu: ¹⁸ “Ustani i siđi u Samariju, u susret Ahabu, kralju izraelskom. Eno ga u vinogradu Nabotovu u koji je sišao da ga zaposjedne. ¹⁹ Reci mu: 'Ovako veli Jahve: Umorio si, oteo si! Zato ovako veli Jahve: Na mjestu gdje su psi lizali Nabotovu krv, lizat će psi i tvoju.’” ²⁰ Ahab reče Iliji: “Nađe li me, neprijatelju moj?” Ilija odgovori: “Nađoh te, jer si se prodao da činiš što je zlo u očima Jahvinim. ²¹ Evo, tek što nisam navukao na te nesreću. Pomest ću tvoje potomstvo, istrijebiti Ahabu sve što mokri uza zid, robove i slobodnjake u Izraelu. ²² Učinit ću s tvojom kućom kao s kućom Jeroboama, sina Nebatova, i s kućom Baše, sina Ahijina, jer si me rasrdio i naveo Izraela na grijeh. ²³ I nad Izebelom reče Jahve: psi će proždrijeti Izebelu na Jizreelskom polju. ²⁴ Tko od obitelji Ahabove umre u gradu, psi će ga izjesti, a tko umre u polju, pojest će ga ptice nebeske.” ²⁵ Doista, nitko se nije prodao tako kao Ahab da čini što je zlo u očima Jahvinim, jer ga je zavodila njegova žena

Izebela. ²⁶ Činio je vrlo odvratna djela: išao je za idolima baš kao što su činili Amorejci, koje je Jahve protjerao ispred Izraelaca. ²⁷ Kad je Ahab čuo te riječi, razdrije svoje haljine i stavi kostrijet na tijelo; i postio je, u kostrijeti je spavao i naokolo išao tiho jecajući. ²⁸ Tada dođe riječ Jahvina Iliji Tišbijcu: ²⁹ “Jesi li vidio kako se Ahab preda mnom ponizio? Budući da se tako ponizio preda mnom, neću zla pustiti za njegova života; u vrijeme njegova sina pustit ću zlo na kuću njegovu.”

22

¹ Tri je godine vladao mir; nije bilo rata između Aramejaca i Izraela. ² Treće godine Jošafat, kralj judejski, posjeti kralja izraelskoga. ³ Kralj Izraela reče svojim dvoranima: “Znate li da je Ramot Gilead naš? A mi ne poduzimamo ništa da ga otmemo iz ruke aramejskog kralja.” ⁴ Zatim reče Jošafatu: “Hoćeš li poći sa mnom na Ramot Gilead?” Jošafat odgovori kralju izraelskom: “Ja sam kao i ti, moj narod kao i tvoj, moji konji što i tvoji.” ⁵ Tada Jošafat reče kralju izraelskom: “De posavjetuj se najprije s Jahvom.” ⁶ Tada kralj izraelski sakupi oko četiri stotine proroka i upita ih: “Mogu li zavojštiti na Ramot Gilead ili da se okanim toga?” Oni odgovoriše: “Idi, jer će ga Jahve predati kralju u ruke.” ⁷ Ali Jošafat upita: “Ima li ovdje još koji prorok Jahvin da i njega upitamo?” ⁸ Kralj izraelski odgovori Jošafatu: “Ima još jedan čovjek preko koga bismo mogli upitati Jahvu, ali ga ne podnosim jer mi ne prorokuje ništa dobro nego samo zlo; to je Mihej,

sin Jimlin.” A Jošafat reče: “Neka kralj ne govori tako!” ⁹ Tada kralj izraelski dozva jednoga dvoranina i reče mu: “Brže dovedi Jimlina sina Miheja.” ¹⁰ Izraelski kralj i judejski kralj Jošafat sjedili su svaki na svome prijestolju, u svečanim haljinama pred Samarijskim vratima, a proroci proricali pred njima. ¹¹ Kanaanin sin Sidkija napravi sebi željezne rogove i reče: “Ovako govori Jahve: 'Njima ćeš nabosti sve Aramejce dok ih ne uništiš'.” ¹² Tako su i svi drugi proroci proricali govoreći: “Idi na Ramot Gilead i uspjjet ćeš: Jahve će ga predati kralju u ruke.” ¹³ Glasnik koji bijaše otišao da zove Miheja reče mu: “Eno, svi proroci složno proriču dobro kralju. Govori i ti kao jedan od njih i proreci mu uspjeh!” ¹⁴ Ali Mihej odvrati: “Živoga mi Jahve, govorit ću ono što mi Jahve kaže!” ¹⁵ Kad dođe pred kralja, upita ga kralj: “Miheju, da pođem u rat na Ramot Gilead ili da se okanim toga?” On odgovori: “Pođi! Uspjjet ćeš: Jahve će ga dati u ruke kraljeve.” ¹⁶ Ali mu kralj reče: “Koliko ću te puta zaklinjati da mi kažeš samo istinu u Jahvino ime?” ¹⁷ Tada Mihej odgovori: “Sav Izrael vidim rasut po gorama kao stado bez pastira. I Jahve veli: 'Nemaju više gospodara, neka se u miru kući vrate.'” ¹⁸ Tada izraelski kralj reče Jošafatu: “Nisam li ti rekao da mi neće proreći dobro nego zlo!” ¹⁹ A Mihej reče: “Zato čuj riječ Jahvinu: vidio sam Jahvu gdje sjedi na svome prijestolju, a sva mu vojska nebeska stajale zdesna i slijeva. ²⁰ Jahve upita: 'Tko će zavesti Ahaba da otiđe i padne u Ramot Gileadu?' Jedan reče ovo, drugi

ono. ²¹ Tada uđe jedan duh i stade pred Jahvu. 'Ja ću ga', reče, 'zavesti.' Jahve ga upita: 'Kako?' ²² On odgovori: 'Izaći ću i bit ću lažljiv duh u ustima svih njegovih proroka.' Jahve reče: 'Ti ćeš ga zavesti. I uspjeh ćeš. Idi i učini tako!' ²³ Tako je, evo, Jahve stavio lažljiva duha u usta svih ovih tvojih proroka, ali ti Jahve navješćuje zlo." ²⁴ Tada pristupi Kanaanin sin Sidkija i udari Miheja po obrazu pitajući: "Zar je Jahvin duh napustio mene da bi s tobom govorio?" ²⁵ Mihej odgovori: "Vidjet ćeš onoga dana kad budeš bježao iz sobe u sobu da se sakriješ." ²⁶ Tada izraelski kralj naredi: "Uhvati Miheja i odvedi ga gradskom zapovjedniku Amonu i kraljeviću Joašu. ²⁷ Reci im: Ovako veli kralj: 'Bacite ovoga u tamnicu i držite ga na suhu kruhu i vodi dok se sretno ne vratim.'" ²⁸ Mihej reče: "Ako se doista sretno vratiš, onda Jahve nije govorio iz mene." I nadoda: "Čujte, svi puci!" ²⁹ Izraelski kralj i judejski kralj Jošafat krenuše na Ramot Gilead. ³⁰ Izraelski kralj reče Jošafatu: "Ja ću se preobući i onda ući u boj, ali ti ostani u svojoj odjeći!" Izraelski se kralj preobuče i pođe u boj. ³¹ Aramejski kralj naredi zapovjednicima bojnih kola: "Ne napadajte ni na maloga ni na velikoga, nego jedino na izraelskog kralja!" ³² Kad zapovjednici bojnih kola ugledaše Jošafata, rekoše: "To je kralj izraelski!" I krenuše u boj prema njemu. A Jošafat povika. ³³ A kad zapovjednici bojnih kola vidješe da to nije izraelski kralj, okrenuše se od njega. ³⁴ Jedan nasumce odape luk i ustrijeli

izraelskog kralja između nabora pojasa i oklopa. Kralj reče vozaču: “Okreni, izvedi me iz boja jer mi nije dobro.” ³⁵ Boj je onoga dana bio sve žešći, ali se kralj držao uspravno na bojnim kolima prema Aramejcima. A navečer umrije. Krv se iz rane izlila u kola. ³⁶ O zalasku sunčevu odjeknu glas taborom: “Svaki u svoj grad i svaki u svoju zemlju! ³⁷ Kralj je poginuo!” Otišli su u Samariju i pokopali kralja u Samariji. ³⁸ Njegova su kola oprali u samarijskom ribnjaku, psi su lizali njegovu krv i bludnice se ondje kupale, po riječi koju je rekao Jahve. ³⁹ Ostala povijest Ahabova, sve što je učinio, o kući od bjelokosti, o svim gradovima koje je sagradio, zar sve to nije zapisano u knjizi Ljetopisa kraljeva izraelskih? ⁴⁰ Ahab je počinuo sa svojim ocima, a njegov sin Ahazja zakralji se mjesto njega. ⁴¹ Jošafat, sin Asin, postade kraljem Judeje četvrte godine kraljevanja Ahaba, kralja izraelskoga. ⁴² Jošafatu bijaše trideset i pet godina kad se zakraljio; kraljevaio je dvadeset i pet godina u Jeruzalemu; mati mu se zvala Azuba, a bila je kći Šilhijeva. ⁴³ Išao je sasvim putem oca Ase, ne skrećući s njega, nego čineći što je pravo u očima Jahvinim. ⁴⁴ Samo, uzvišice nisu bile uklonjene, narod je još prinosio klanice i kađenice na uzvišicama. ⁴⁵ Jošafat je bio u miru s izraelskim kraljem. ⁴⁶ Ostala povijest Jošafatova, pothvati koje je izveo i kako je vojevao, zar to nije zapisano u knjizi Ljetopisa kraljeva judejskih? ⁴⁷ Istrijebio je iz zemlje preostale bludnice, koje su se održale iz vremena njegova oca Ase. ⁴⁸ Nije bilo kralja

u Edomu, nego je vladao namjesnik. ⁴⁹ Kralj Jošafat sagradi taršiško brodovlje da ide u Ofir po zlato, ali nije otišlo jer se brodovlje razbilo kod Esjon Gebera. ⁵⁰ Tada Ahazja, sin Ahabov, reče Jošafatu: “Neka moje sluge pođu s tvojim slugama na lađama.” Ali Jošafat to ne prihvati. ⁵¹ Jošafat počinu sa svojim ocima i sahranjen bi u gradu Davida, svoga praoca. Na njegovo se mjesto zakraljio sin mu Joram. ⁵² Ahazja, sin Ahabov, postade kraljem Izraela u Samariji sedamnaeste godine Jošafatova kraljevanja Judejom i kraljevaio je dvije godine nad Izraelom. ⁵³ On je činio što je zlo u očima Jahvinim i hodio je putem svoga oca i putem svoje majke i putem Jeroboama, sina Nebatova, koji je navodio Izraela na grijeh. ⁵⁴ Služio je Baalu i klanjao se pred njim. Srdio je Jahvu, Boga Izraelova, sasvim onako kako je činio njegov otac.

Sveta Biblija
The Holy Bible in the Croatian language, translated
by Ivan Šarić Sarajevo

Public Domain

Language: Hrvatski (Croatian)

2019-12-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source
files dated 17 Dec 2019

814ebc92-1eb7-5ca7-a82b-7435e80342a7